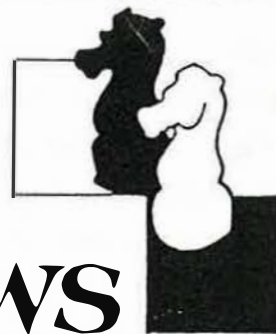

307

CAISSANIEUWS

MEI/JUNI 1988

Redactioneel	- 3 redactie
Bestuursmededelingen	- 4 het Bestuur
A Capella kloten, HET EERSTE	- 5 Errit Petersma
HET EERSTE	- 6 Micha Leuw
HET EERSTE, eervol tweede	- 8 Errit Petersma
HET TWEEDE	- 12 Robbert van het Kaar
HET DERDE, een partij	- 14 Pieter de Jong
Juditjes 3	- 15 Judit Starreveld
HET VIERDE	- 16 Leo Ocmens
HET VIJFDE	- 19 Verlinde/Thomése
HET ZESDE	- 20 Paul Deken
Eindspel	- 22 Robert-Jan Schaper
Schaakcomputer	- 23 Paul Deken
HET ZEVENDE	- 24 Frans Oranje
Snelschaakkampioenschap 1988	- 25 redactie
Prof. Van Hulst doceert	- 26 J. van Hulst
Invallen of kampioen worden; een keuze?	- 27 Paul Deken
1904	- 28 Errit Petersma
Caissa-Raadsheer, een partij	- 29 Marcel Nielen
Schaken in Amsterdam	- 30 Guido Royakkers
Caissa succesvol met snelschaken	- 32 Robbert van het Kaar
Combineren	- 33 redactie
Het Eijgenbroodtoernooi	- 34 Robbert van het Kaar
SGA-kampioenschap	- 35 Diederik van Rappard
Eindstand	- 36 Frans Oranje
Het Misverstand, commentaar op de stand.	- 38 André Bach
<u>Omslag:</u> Rik Lith (1.) en Guido Royakkers, de nummers 1 en 2 van de interne competitie.	

REDACTIONEEL

'De dagen druipen van het leed'. (pag.5)

Onze voorzitter kent zijn weg met woorden. In onze pogingen het blad van Caissa naar een steeds hoger niveau te brengen, zijn de bijdragen van Errit Petersma van onschatbare waarde. Ik doel hierbij vooral op zijn verslag van de laatste wedstrijd van het eerste, omdat dat nu juist een mooi voorbeeld is van hoe een verslag moet zijn. De redactie van Caissanieuws kan slechts hopen dat u zich realiseert hoeveel tijd het kost een dergelijk verslag te maken.

De redactie hoopt zelfs meer!

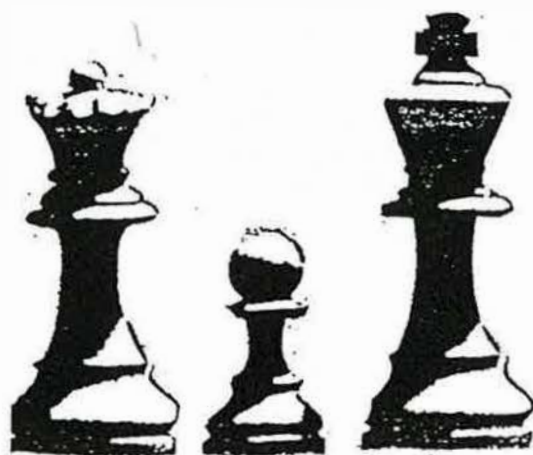
Namelijk dat u door de bijdragen van Robbert van het Kaar, André Bach, Robert-Jan Schaper, Guido Royakkers, Paul Deken, Marcel Nielen, en alle anderen die ik vergeet, -gestimuleerd wordt mee te werken aan Caissanieuws, middels het verslaan van zaken die rechtstreeks met het schaken verbonden zijn.

De redactie hoopt nóg meer!

Zij hoopt dat u het blad léést.

In ieder geval, de interne competitie is beëindigd.

Rik Lith is overtuigend kampioen geworden. Verslagen van zowel de interne als de externe competitie kunt u, traditiegetrouw, verwachten in het laatste Caissanieuws voorafgaand aan de ledenvergadering.

Colofon

Caissanieuws is het clubblad van de schaakvereniging CAISSA, anno 1 mei 1951

Clublokaal

Oranjehuis

Van Ostadestraat 153

Amsterdam, oud-zuid

tel: 020 - 662 39 17

Clubavond: dinsdagsWedstrijdleader Interne

Frans Oranje
Lindengracht 80-3
1015 KJ Amsterdam
020 - 277017

Wedstrijdleader Externe

Jercen Hoogenboom
Rustenburgerstraat 153-2
1073 EX Amsterdam
020 - 664 13 57

Redacteur (ad interim)

Jeroen Hoogenboom
Rustenburgerstraat 153-2
1073 EX Amsterdam
020 - 664 13 57

Vaste medewerkers

Errit Petersma
Robbert van het Kaar
André Bach
Frans Oranje
Pim Zonjee
J. van Hulst

Postgiro

nr 460 28 82

t.n.v. S.V. Caissa, Amsterdam

BESTUURSMEEDEDELINGEN

Zoals u uit de onderstaande agenda kunt opmaken, houdt Caissa op dinsdag 6 september de jaarlijkse ledenvergadering.

Al die leden die voor deze vergadering voorstellen, danwel amendementen op bestaande reglementen, willen indienen, worden verzocht dit uiterlijk vóór 1 augustus aanstaande te doen. Voorstellen die na deze datum bij het Bestuur binnenkomen kunnen tijdens de vergadering niet worden behandeld.

Eventuele voorstellen kunnen schriftelijk bij de secretaris (Piet Jonkman), ofwel bij de voorzitter (Errit Petersma) ingeleverd worden.

VAN DE PENNINGMEESTER

Verzoek van de penningmeester aan de leden van Caissa.
Daar het boekjaar van onze vereniging loopt van 1 augustus tot en met 31 juli (elk jaar weer), verzoek ik die leden die hun contributie nog slechts gedeeltelijk of zelfs in het geheel niet hebben overgemaakt, s.v.p. zo snel mogelijk het verschuldigde bedrag over te schrijven naar S.V. Caissa, zodat ik de boeken kan afsluiten.

Voor alle zekerheid:
S.V. Caissa
2e Tuindwarsstraat 14-2
1015 RZ Amsterdam

postgiro: nr 4602882

Bij voorbaat dank,

Piet Jonkman.

AGENDA

21 juni 1988	dinsdag	4e ronde zomercompetitie
28 juni 1988	dinsdag	5e ronde zomercompetitie
5 juli 1988	dinsdag	6e ronde zomercompetitie
12 juli 1988	dinsdag	7e ronde zomercompetitie
19 juli 1988	dinsdag	8e ronde zomercompetitie

ZOMERSTOP

23 aug. 1988	dinsdag	9e ronde zomercompetitie
30 aug. 1988	dinsdag	10e ronde zomercompetitie
6 sept. 1988	dinsdag	JAARVERGADERING

De dagen druipen van het kleine leed: een lekke band bij de Lage Vuursche, het zoek raken van een liefdesbrief, terugslaan met de verkeerde pion. Maar niet alleen het ware verdriet doet rouwen en beklijft, zoals het verlies van een geliefde naaste; ook foutjes en vergissingen kunnen hinderlijk lang gedijen. De schaker weet dat als de beste. De woede na een blunder zet zich om in smart en zelfbeklag. Collectief geklungel wordt als een straffe Gods beschouwd. Maar nooit aanvaard. De toorn richt zich na de nederlaag op de tegenstander. Het Anglo-Ierse "Sorrow on her" moet in zo'n geval dan ook met "De duivel hale Capelle" worden vertaald. En de dag begon zo aardig.

Terwijl ik onder de douche sta, rinkelt de telefoon. Dampend ren ik naar het apparaat. Het is Djon Spelbrink. Of ik zin heb voor de match te gaan lunchen, onder de strikte voorwaarde niet over schaken te praten. Natuurlijk: dat lijkt me goed en gezellig. We spreken om 11.30 uur af bij het vertrouwd klinkende Wildschut ter geen lunch serveerd. Door een naar schuin aan de verwezen. De Bras-dicht. We besluiten onze schaakzullen we wel ver-Beddington's in de gesloten. Of het in ere herstend, weet ik niet meer; kunnen er niet nen we in 't Cein-uitsmijter kaas in de Boulevard St. half één krijg ik stukken opstellen, tatieformulieren licht protest van Oranjehuis.

waar des zaterdags ecblijkt te worden ge-
junge vrouw worden wij
overkant van de straat
serie Van Baerle is
ten in elk geval rich-
club te lopen. Onderweg
der zien. Ook het trendy
Roelof Hartstraat blijkt
nabijgelegen Witteveen,
om 12.00 uur open was
zoveel is zeker: we
lunchen. Tenslotte kun-
tuurtje terecht: een
een zonnige uitbouw aan
Michel van de Pijp. Tegen
de kriebels: borden en
klokken op 15.59 uur, no-
nen asbakken erbij. Onder
Djon lopen we naar het

Wat er zich die middag precies heeft afgespeeld is niet te reconstrueren. Ik zou er ook geen poging meer toe willen doen. Dagenlang was ik de gedfilleerde feta uitslag kwijt. Wekenlang heb ik de match tegen die humorloze, meegenomen lunchpakketjes vretende blagen uit het Amstelveen van Rotterdam verdrongen.

De twee kopborden verloren. Robbert, meen ik, niet ten onrechte, maar Rik door een groteske vingerfout. Djon en Cees remiseerden. De staart (ditmaal: Han, Rob en ik, als invaller voor de jarige 'invaller' Clemens) scoorde als vanouds: 0 uit 3. Alleen Micha won, maar ik weet echt niet meer hoe. Al met al: 2-6.

Natuurlijk schoof ik aanvankelijk alle schuld naar het feit dat ikzelf mee moest spelen. (1. b4, e5. Ik had dus wit. Stond na 15 zetten zeer fraai. Na 19 zetten goed. Na 25 iets minder. Na 30 slecht. Na 35 verloren.) Voor de freaks: mijn tegenstander heeft meer dan 200 Elo-punten meer dan ik.

Heeft Caissa 1 dan toch echt een non-playing nodig? Misschien moet het volgende seizoen dat uitwijzen. De kop boven dit verhaaltje doet het wel vermoeden. Die titel is trouwens niet schunnig bedoeld. Het betekent zoveel als: zonder begeleiding knoeien en het staat allemaal in Van Dale.

HET EERSTE

Micha Leuw

In mijn carrière als chaoot ben ik al heel wat kwijt geraakt, talloze sleutelbossen, portemonnaïes en zelfs wel eens 'n onderbroek. Zodoende was ik nauwelijks verbaasd toen ik za. 7 mei 1988 een heel team kwijt bleek te zijn. Toch, begrijpen deed ik het niet want ik was immers op tijd (zelfs te vroeg) op de afgesproken plaats. Na een klein overleg met mezelf besloot ik maar met het openbaar vervoer naar Hillegom te reizen. Thuis een bericht achtergelaten in de veronderstelling dat mijn teamgenoten wel even zouden bellen. Een trein genomen naar Haarlem. Waar ik fl.1,60 tekort bleek te komen voor de bus naar Hillegom. Plaatselijke vriend gebeld, geld geleend, ondertussen twee bussen gemist. Zodat ik om 12.10, 10 minuten te laat, het speelokaal van De Uil kon betreden. Daar bleek dat mijn clubgenoten er voetstoots vanuit waren gegaan dat ondergetekende nog thuis in zijn nest lag te rotten, niet hadden gebeld, en Errit Petersma als vervanger hadden opgesteld.

Ook bleek dat de afspraak op A'dam CS een half uur was verschoven, iets wat mij meegedeeld schijnt te zijn geworden. Na de nodige uitleg werd de vrede beklonken en mij de taak van verslagschrijver in de schoenen geschoven.

De Wedstrijd Calssa 1 — De Uil 1 7.5.1988

Aan het eerste bord weet Rik Lith weer in een mum van tijd een droomstelling te bereiken. Na slechts 15 zetten staat hij een kwal en twee pionnen voor; er lijkt echter een damevangst in de lucht te hangen. Dit weet Rik echter soepeltjes in dameruïl om te toveren. De rest lijkt een kwestie van Rik techniek.

Aan het tweede bord heeft Robbert v.h. Kaar na ruim één uur spelen nog steeds geen zet zelf bedacht, zijn tijdverbruik bestaat tot nu toe uit koffie halen en het wandelen in eigen denktijd.

Marcel Nielen is ondertussen met wit aan het derde bord maar wat gaan staan. Dion Spelbrink staat aan het vierde bord iets minder dankzij een buitenspel staand paard. Besluit actief te worden, wat hij met materiaalverlies moet bekopen. De tegenstander van Han de l'Ecluse weigert tijd in z'n partij te steken, totdat Han een kwaliteit voor pion en stelling offert. Clemens de Vos heeft aan het zesde bord een koningsindier neergezet, dan heeft hij al half gewonnen.

Wes Galekop speelt het oude driepaardenspel. In de opening worden maar liefst drie schijnooffers gepleegd.

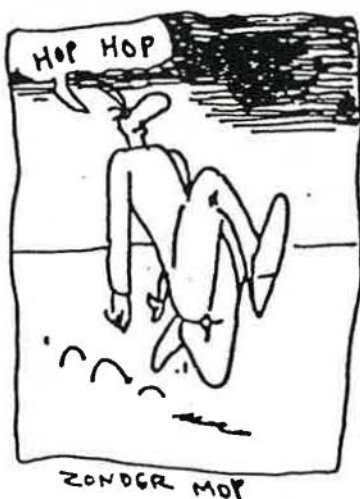
Waarna de stellingen een beetje verzandt en remise de meest waarschijnlijke uitslag lijkt.

Aan bord acht zit invaller Errit Petersma te glunderen achter een franse Winawer. Op de 15e zet offreert Errit zijn d-pion, tegenstander pakt bijna a tempo om vervolgens in diep gepeins te verzinken.

Al met al kunnen we een prognose van 5.5-2.5 optekenen. Bij m'n volgende ronde ontwikkelt alles zich nog naar verwachting. Rik weet zijn eindspel vakkundig uit te schuiven 1-0. Wes neemt remise in een stelling die dat ook absoluut is 1.5-0.5; Djon komt z'n materiële achterstand niet meer te boven 1.5-1.5. Clemens weet een licht +'je uit te bouwen en wint een partij uit één stuk 2.5-1.5. Ook Han speelt een prachtpartij, het kwal-offer blijkt een dijk van een vrijpion op d6 op te leveren. Hij wint: 3.5-1.5. Errit krijgt bijzonder goed spel voor het geofferde materiaal, hij steekt er zelfs nog een tweede pion in, weet echter niet door te bijten en besluit maar wat terug te pakken. Waarna er echter niet meer dan remise overblijft 4-2.

Wat er dan in tijdnood gebeurt is onbegrijpelijk. De heren Robbert en Marcel weten hun prachtige stellingen -samen toch minstens goed voor 1 punt- in een luttel aantal zetten totaal te versmijten. Het zullen de zenuwen wel geweest zijn.

Dit betekent dat de einduitslag enigszins teleurstellend 4-4 wordt. Jammer, er had meer in gezeten.

KAMAGUKKA

HET EERSTE

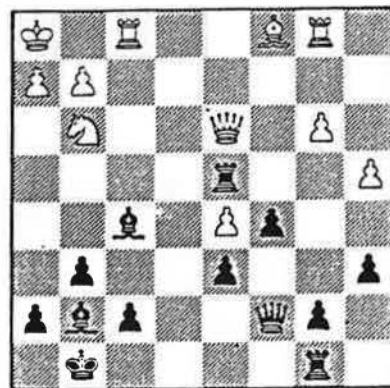
E E R V O L T W E E D E

Errit Petersma

Nadat ik zaterdag 28 mei jongstleden om krek 12.00 uur op de bel van het Oranjehuis heb gedrukt, word ik door de altijd montere Betty Bos begroet. Een half uur later heb ik 256 stukken opgezet. (Evenals voor de thuiswedstrijd tegen Krimpen aan de IJssel had ik even alle stoelen van mijn jongens ingezet. Toen wonnen we met 5-3.) Ik leg het sportkatern van De Volkskrant met de schaakrubriek van Ligterink voor Rik Lith gereed naast zijn notatieformulier. Maar Rik zou later dan gewoonlijk verschijnen, nu hij, na de brand op zijn etage in de Daniël Stalpertstraat, helemaal uit Amsterdam-West moet komen, waar hij gastvrij is opgenomen bij Arnold (het management van Gambit). Om 12.35 uur arriveert wedstrijdler Jeroen Hoogenboom. Tien minuten later komen de eerste spelers, Han de l'Ecluse en Robbert van het Kaar, binnen. Tien voor één verwelkomen wij de eerste tegenstanders. Ze zijn met de auto uit Zoetermeer gekomen. De rest van hun team zou per trein reizen.

Tien over één gebiedt Jeroen de aanwezigen plaats te nemen, een zet te doen of andermans klok in te drukken. Aan het derde bord, waar de partij Ten Hoor - Leuw is gepland, is geen/ beide spelers nog present. Vijf minuten daarna verschijnen de andere zes spelers van Promotie. Voor alle zekerheid bel ik Micha uit zijn logeerbedje. Binnen de kortste keren struikelt hij binnen, grijnst wat schuldbewust en leent mijn rode viltstift. Bijna iedere Caissa-speler lijkt een opening te spelen of te bespelen die hem ligt. Robbert en Rob krijgen op 1. e4 Frans. Han kiest na 1. e4 f5 voor het Staunton-gambiet. Clemens speelt Damegambiet (geweigerd). Rik Ben-Oni. Djon krijgt de 'Memo-variant' van het Siciliaans. Micha schuift Hollands. Cees Pirc. Met andere woorden: geen Spanjaard, geen 'gewone' Siciliaan en geen Indische partijen vandaag. Uitzonderlijk!?

Kwart over twee treedt Frans Oranje glimlachend binnen en vijf minuten later staat het al 1-0. Rik heeft gewonnen, nadat hij slechts twaalf minuten bedenktijd heeft verbruikt. Het liep weer van een leien dakje. In het middenspel wint Rik en belangrijke pion, waarna zijn tegenstander het met zijn 18de en 19de zet al te gortig maakt. In de slotstand (zie diagram hiernaast) verliest hij onmiddellijk materiaal. Tegen half drie neemt Rik zijn eerste pilsje. Robbert wijst me op de zelfvoldane grijs boven het glas Brouwers Bier. Maar zijn score is dan ook formidabel: 7 uit 9. (Met wit won hij alles: 5 uit 5. Hij speelde als een der weinigen geen remise.) Na afloop vertelde hij me dat deze cijfers zijn beste KNSB-resultaat überhaupt vormen. Eénmaal behaalde hij 6½ uit 9 en bleef toen ongeslagen.

Stand na 19. ... Td4

14.40 uur. Paul Deken en Judith Starreveld komen kijken.

15.00 uur. Bert Wijchgel stapt binnen, aan wie Rik zijn partij nog duidelijk naglunderend laat zien.

15.15 uur. Maarten van Dalen komt zowaar een kijkje nemen (en iets anders).

15.30 Betty Bos schikt een ruiker op het 'oude' wedstrijdtafeltje van Frans.

15.45 uur. Marcel Nielen stapt binnen, aan wie Rik zijn partij nog duidelijk naglunderend laat zien.

16.00 uur. Onze witspelers staan goed; de zwarten slechter.

16.30 uur. Cees Sterrenburg verliest: 1-1. Cees weet in zijn Pirc weliswaar zijn koningspaard tegen de witte loper op e3 te ruilen, maar komt al met al niet goed uit de opening. Hij laat 10. e5 toe en verrekenst zich met 15. ... Lh6. (Misschien was de korte rokade aangewezen?) Wit weet de be-

langrijke pion op f7 te veroveren en komt de rest van de partij (42 zetten) niet meer in gevaar.

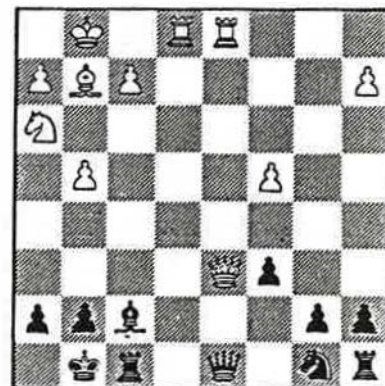
16.45 uur. Clemens de Vos wint in 30 zetten: 2-1. Daarmee scoort Clemens voor het eerste team 3 uit 3: prachtig. Tel daarbij zijn luxueuze score voor het tweede (5 uit 6) plus de SGA-cup ($2\frac{1}{2}$ uit 3), en we komen uit op het (extern) uitzonderlijke $10\frac{1}{2}$ uit 12! Ongelooflijk; een dikke, vette beker waard. Clemens kiest met wit in het Klassiek Damegambiet met 7. Lf6: voor de zogenaamde Loperruilvariant. Wellicht had zijn tegenstander het ergens daarna beter kunnen doen, maar dat heeft ie niet gedaan. Na 18. ... De5 neemt Clemens terecht zeer ruime bedenktijd om de gevolgen van 19de zet goed door te rekenen. Zie diagram. Voor de liefhebbers het vervolg. 19. ... Pa5 20. ed4: De6 21. Db5 Tab8 22. Da5: De4: 23. Lf3 Df4 24. b3 Ld6 25. Dh5 La3 26. Tc4 Tbc8 27. g3 Df6 28. Kq2 Tc4: 29. bc4: Tb8 30. Da5 en zwart geeft op. "Wat kan Clemens toch wonderschoon spelen", zo reageerde Frans Oranje.

Stand na 19. Db7:

17.00 uur. Djon Spelbrink verliest: 2-2. Na 1. e4 c5 wordt 2. c3 een Memo-zet genoemd, omdat, onder aanvoering van Melford, deze zet door een aantal Memo-spelers regelmatig als de bestrijdingswijze van het Siciliaans wordt gekozen. Ik heb er een bloedhekel aan. Dat Djon zijn lol en kracht dit seizoen voornamelijk buiten het schaakbord vindt heeft zijn zeer verheugende kanten, maar voor zijn maten is het minder pikant. Ook deze partij heeft dat volgens mij geïllustreerd. Hoewel de zwarte opzet zwierig overkwam (met Lg4, Dh5 en 0-0-0) - ik permitteer mij dergelijke frivoliteiten in vluggertjes - mocht het niet echt deugen. Na gedwongen dameruil op e2 staat wit prima. Djon verloor in het middenspel een stuk, dacht misschien nog te schwindelen, maar werd harteloos geplet. Zeer jammer.

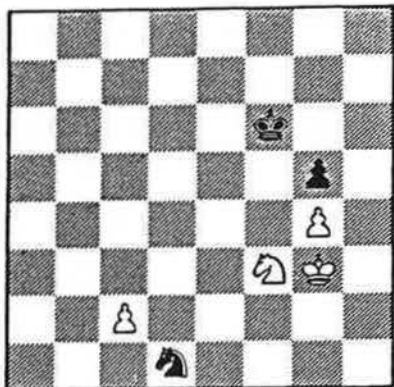
17.05 uur. Omdat er weer een zwartspeler verliest (Micha), komen we even achter: 2-3. Micha's tegenstander bespeelde het Hollands van onze Grote Rommelaar met het bekende fianchetto van zijn koningsloper en Ph3. Micha antwoordde in het centrum met d6 en even later e6-e5. Nadat de centrumpionnen waren geruild, beheerste wit de e- en de d-lijn. Waarschijnlijk had zwart met zijn 19de zet (zie diagram hiernaast) de dames moeten ruilen en dan pas Pa6 spelen. Ik citeer het vervolg. 19. ... Pa6 20. Dq3, een mooie zet, tevens de inleiding tot een aantal krachtzetten. 20. ... Da5 21. Te5 Da2: 22. Le4! Zwart staat plotseling verloren. 22. ... Tfe8 23. Pq5. De rest lijkt geforceerd. 23. ... h6 24. Lh7 (schaak) Kh8 25. Pf7: (schaak) Kh7: 26. Dd3 (schaak) Kq8 27. Ph6: (schaak) Kh8 28. Pf7 (schaak) Ko8 29. Pc5 Te5: 30. Dh7 (schaak) Kf8 31. Dh8 (schaak) en zwart geeft op. 31. ... Ke7 32. Dg7: (schaak). Merkwaardigerwijze stonden deze laatste zetten ook op Micha's notatieformulier, maar ze schijnen niet te zijn uitgevoerd.

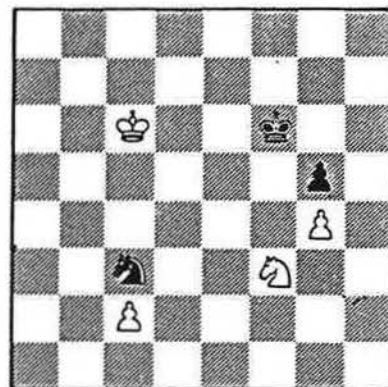
Stand na 19. Dd6:

Vijf minuten later trekt Han de l'Ecluse na een zeer fraaie partij de stand weer gelijk: 3-3. Ik wil graag de beginfase van enig commentaar voorzien, vervolgens een reuzensprong in de tijd maken en de partij met twee diagrammen beëindigen. 1. d4 f5 2. e4 fe4: 3. Pc3 Pf6 4. Lq5 c6 Een oude voortzetting waarmee zwart hoofdzakelijk een dame-manoeuvre

voor ogen heeft. 5. f3 (het juiste antwoord) Da5 6. Lf6: Uit de praktijk is bijna uitsluitend 6. Dd2 bekend. Schwarz geeft in zijn standaardwerk Holländisch de zet Ld2 een uitroep teken. 6. ... ef6: 7. fe4: Lb4 (d5 direct is sterker) 8. Df3, waarover Han lang heeft nagedacht. Het alternatief 8. Pge2 vond hij blijkbaar minder aantrekkelijk. 8. ... d5 9. Pge2 0-0 10. 0-0-0 Han kwam in het middenspel goed te staan en na een onnauwkeurigheid van zwart beter. Na veel geruil won wit rond de 30ste zet een pion. We springen voorbij de eerste tijdscontrole.

Stand na 44. Kg3

Stand na 51. Kc6

Han was met zijn koning van b1 naar g3 gewandeld (zie diagram links), af en toe hinderlijk onderbroken door schaakjes van het zwarte paard. Toen hij inzag dat hij zijn c-pion zo nooit zonder remisewendingen naar c4 en verder zou kunnen dirigeren, koos hij voor tweede plan. Na een fijne zettenreeks wist hij zijn koning bijna geheel aan de andere kant van het bord te brengen. Het slot is buitengewoon aardig. 51. ... Kq6 52. Kd6 Kf6 53. Pd2 Kf7 54. Ke5 Pd1 55. Pf1 (uitroep teken): schitterend zo'n zet, na uren spelen. (Nog steeds kon c2-c4 niet, een zet waarmee je de partij ook kan beginnen.) 55. Pf2 56. Kf5 Ph3 57. Pd2 en zwart geeft op. Onhoorbaar applaus.

17.45 uur. De ventilator wordt in werking gesteld om de patatstank, veroorzaakt door de jeugdige tegenstander van Rob Wildschut, te elimineren. Drie kwartier later wint Rob: 4-3. Het was een in mijn ogen eigenaardige, maar spannende partij. De Nimzowitsch-variant van het Frans kwam tot en met de 8ste zet van Rob vlot op het bord. Daarna bleek zwart òf de theorie niet verder te kennen òf bewust af te willen wijken. De zet die welhaast altijd wordt gespeeld, 8. ... Da5, bleef achterwege. Zo ook het dan logische vervolg: 9. ... Ld7 met de bedoeling lang te rokeren. Robs opponent koos voor de korte rokade en paardmanoeuvres via g6. Na 15. ... g5 kreeg Rob aanknopingspunten op de koningsvleugel. Wit daarentegen leek niet goed uit de voeten te kunnen met zijn zwartvelderige loper. Deze werd aanvankelijk op a3 geposteerd, zo te zien om een verdedigend paard op e7 te ruilen. Rob liet dat na en speelde het stuk met 19. Lc1 terug. Diens verdere avontuur was interessant. Nadat de loper een actieve rol in het ruilen der dames op d2 had gespeeld, werd hij via b4 op d6 gezet, waarna hem in het eindspel een markante positie werd toebedeeld: op b8, nadat zwart zijn toren op a8 had moeten plaatsen om promotie van de witte a-pion te verhinderen. Tot de 62ste (en op één na laatste) zet van de partij zou de inmiddels bijna beroemd geworden officier daar op wacht blijven staan. In het middenspel hield Rob zijn voordeel mooi vast en hield het hoofd koel na 38. ... Tf3, de inleiding tot een kwaliteits-offer van zwart. Nadat wit zo'n beetje het hele bord had kunnen leegroven, bleek zwart nog op pat te hopen: 62. ... Tb8: Wanneer de witte pion op a7 tot dame promoveert (op b8 dus), zou het inderdaad pat zijn. Maar Rob speelde ab8: (schaak) en haalde dus een paard. Al met al een zelfvertrouwen vergrotende overwinning, die wellicht in het verlengde van Robs succesje in Parijs dient te worden gezien.

18.45 uur. Robbert van het Kaar wint ook: 5-3.

Ik kan me niet herinneren dat Robbert na 29 zetten verloren heeft gestaan, nadat hij de partij met 1. e4 e6 2. d4 d5 3. Pd2 heeft opgezet. Zwart koos voor 3. ... a6, een voortzetting afkomstig van Bogoljubow en in onze

gelederen door Jan Leijen wordt gehanteerd. Na 14 zetten had Robbert bijna drie kwartier minder bedenktijd gebruikt en dat - in elk geval later: tijdnood van zwart - zou een niet onbelangrijke rol blijken te spelen. Ik vond overigens dat zwart de kleine openingsproblemen te boven kwam. Bovendien wist hij zijn in het Frans traditioneel zwakke witvelderige loper gewoon te ruilen. Wits manoeuvre Te1-e3-h3 in combinatie met Ta1-a3 was beslist gewaagd. Zwarts koning liep vooralsnog geen gevaar en Robberts tegenstander kon scherpe tegenkansen via de open c-lijn creëren. Toen de zwarte dame dan ook op b4 wist binnen te vallen, zag het er buitengewoon hachelijk uit. (Mat op de onderste rij!?) Gelukkig wist zwart zich met zijn superieure stelling geen raad, verspeelde tempi met moeilijk te doorgronden torenzetten, liet wits piepende h-pion oprukken en produceerde op de 40ste (!) zet een enorme bok, waardoor Robbert zijn op g6 geofferde toren met één zet en schaak terugwon. De rest was techniek, tot en met het mat op f7.

Summa summarum: een verdiende overwinning, die ons - zo bleek 's avonds nadat de andere uitslagen telefonisch waren opgevraagd - op de tweede plaats hield.

oedetailleerde uitslag

CAISSA	PROMOTIE	
1. R.C. Lith	- J.W. Meijer	1-0
2. R.H. van het Kaar	- M. Nepveu	1-0
3. M.M. Leuw	- H. ten Hoor	0-1
4. J.J. de l'Ecluse	- J. Koster	1-0
5. J.A. Spelbrink	- H. Noordhoek	0-1
6. R.M. Wildschut	- I. Coene	1-0
7. C. Sterrenburg	- N. Bos	0-1
8. C. de Vos	- O. Berger	1-0
		<u>5-3</u>

eindstand 3de klasse D

1. US	14	43
2. Caissa	12	38
3. Capelle	11	43½
4. Fischer Z.	11	41½
5. De Uil	10	38
6. Promotie	9	34½
7. Krimpen	7	30½
8. Spijkenisse	6	31½
9. Voorschoten	6	31
10. Castricum	4	28½

resultaten individueel

Rik	7 uit 9	Rob	3 uit 8	Thijs	0 uit 1	Clemens	3 uit 3
Robbert	5 uit 9	Han	4½ uit 8	Cees	4 uit 7		
Michel	3 uit 5	Micha	4½ uit 8	Wes	½ uit 2		
Marcel	½ uit 2	Djon	2½ uit 8	Errit	½ uit 2		

Een kleine terugblik

Na een droom-start, vier zeges in 1987 (waaronder de openingsoverwinning op Fischer Z), begon de machine te haperen tegen Voorschoten thuis (4-4), nota bene een der degradanten. Maar dat konden we toen allerm minst voorstellen: Voorschoten was het jaar daarvoor immers nog tweede geworden. Tragisch was de daarop volgende nederlaag tegen de uiteindelijke winnaar, US, nadat Michel Kahn ons had moeten verlaten. Het vertrek van Michel naar Frankrijk heeft - ik waag dat te veronderstellen - ook gevolgen gehad voor andere spelers. Djon scoorde vanaf Voorschoten ½ uit 5 en Rob vanaf US 1 uit 3. Misschien stel ik een en ander wat dramatisch voor. Maar: had Rinus Michels - ik noem maar iemand - zulke spelers aan de kant gezet? Ook Micha scoorde vanaf US 1 uit 3. Desastreus was de thuisnederlaag tegen Capelle. (Zie elders in dit nummer.) De laatste twee ronden trad zowaar een herstel in: 3 matchpunten. Opvallend is ons lage aantal bordpunten: met 38 uit 72 komen we op een gedeelde 4de/5de plaats en net boven de 50%. Ook de invallers Wes, Thijs en Errit stelden teleur. Over Clemens, nogmaals, niets dan goeds.

Laten we volgend seizoen - waarschijnlijk zonder versterking van buitenaf - in elk geval 2 matchpunten meer scoren en vooral aan de bordpunten denken. Als ploegleider heb ik afgezien, naar meer genoten. De sfeer was uitstekend. De onderlinge verstandhouding zeer goed. Volgend jaar doe ik graag weer.

TAL 2 TE STERK VOOR CAISSA 2
(verslag van een buitenstaander)

HET TWEEDE

Robbert van het Kaar

Op 19 april speelde het tweede haar laatste wedstrijd van dit seizoen. Tegenstander was Tal 2, dat nog niet zeker was van promotie, maar daar van alle teams wel het meeste voor in aanmerking kwam. Het eerste team van Tal speelt in de 1e klasse KNSB, en promotie naar de 3e klasse zou het gat tussen de eerste twee teams tenminste iets kleiner maken.

Caissa 2 was intussen buiten degradatiegevaar, niet in de laatste plaats vanwege het aantal bordpunten (een groot aantal wedstrijden ging met 5,5-4,5 verloren). Voor ons hing er dus niet zoveel van deze wedstrijd af, maar: de wedstrijden tussen Tal en Caissa zijn nog altijd prestigeduels. Dit gegeven, én het grote aantal bekenden waren voldoende ingrediënten voor een spannende wedstrijd. Een onweersbui boven het Oranjehuis rond kwart over acht leek dit te bevestigen.

Het wordt helaas geen mooi chronologisch verslag, want schrijver dezes heeft weer eens te lang gewacht met het uitwerken van zijn aantekeningen. Vandaar de bordvolgorde als rode draad, met één uitzondering: Jan Leijen aan bord 10 walste ouderwets over zijn tegenstander heen. Middels een kwaliteitsoffer ging hij recht 'op het mat af' en even na tien was het 1-0 voor Caissa.

Aan bord 1 zoals altijd Marcel Nielen. Hij speelde tegen een bekende: Theo Burlage. Het werd een spannende Rus (ja, dat kan). Lange tijd werd een partij Short-van der Wiel gevolgd. Marcel (met zwart) rocheerde lang en bestormde de witte koningsvleugel. In een onoverzichtelijke stelling offerde Marcel een stuk voor vier pionnen (is dat nog wel een offer?). De partij werd uiteindelijk 'uitonderhandeld' en door Tal opgegeven.

Ook de partij van Errit Petersma aan het tweede bord werd niet op de normale wijze beslist. Na een b4-opening van Errit kwamen bekende stellingspatronen op het bord, waarin zwart na verloop van tijd de overhand kreeg. Errit zat met een verschrikkelijk slechte loper en zwart kon na de tijdcontrole op zijn gemak naar winst gaan zoeken. Errit sputterde nog een beetje, maar ging akkoord met een nul. Ik blijf het overigens een non-opening vinden, dat b4.

Wes Galekop aan bord drie stond lange tijd goed. Zijn tegenstander speelde Lb5 in het Siciliaans, maar zette vervolgens erg passief voort. Wes kreeg het beste van het spel; de tegenstander kreeg het beste van de tijd. In de eeuwige terugkeer der tijdnoodfases bleek opponent Lathouwers koelbloediger.

De tegenstander van Clemens de Vos aan bord vier speelde Hollands. Clemens kreeg duidelijk voordeel en leek tegen de tijdcontrole te gaan winnen. Jammer genoeg bleek zijn koning niet aan eeuwig schaak te kunnen ontsnappen: remise.

Matthias van Zwet aan het vijfde bord behandelde met zwart de Engelse opening te passief. Wit kreeg groot ruimtevoordeel en wist dat in de tijdnoodfase in winst om te zetten.

Dick Paulis gaf aan het zesde bord in een Franse opening de belangrijkste pion van het bord weg. Nu ben ik zelf ook niet vies

van pionoffers in het Frans, maar in deze vorm was het echt niet goed. Dick probeerde er nog van alles van te maken, maar de zwarte pluspion gaf uiteindelijk de doorslag. Na afloop begreep hij nog steeds niet waarom hij die pion had weggeblunderd.

Joost Buijs aan bord zeven speelde zijn bekende draakje en wist de openingsproblemen koelbloedig te doorstaan (ik moet bekennen dat ik rond de tiende zet voor zijn leven vreesde, maar ik zag spoken). Het werd een zeer ingewikkelde partij (in schaaknotatie gebruiken ze daar zo'n golfje voor: $\approx$). Het zag er allemaal mooi uit voor Joost, maar toen de rook was opgetrokken bleek hij toch verloren te hebben.

Hans Dirks aan bord acht kwam goed uit de Tarrasch en bleef tot in het verre middenspel aktiever staan. Helaas heb ik het slot van deze partij niet kunnen volgen. Het resultaat was een droevige nul. Hans heeft wel eens betere seizoenen gehad.

Tenslotte Martin Nusink. Kwam een beetje passief uit de opening (Nimzo-Indisch), maar stond na enige verwickelingen plotseling een kwaliteit voor. Ook deze partij werd in de slotconferentie beslist. Einduitslag 3,5-6,5. Tal kampioen.

Nielen	1-0	Paulis	0-1
Petersma	0-1	Buijs	0-1
Galekop	0-1	Dirks	0-1
de Vos	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$	Nusink	1-0
van Zwet	0-1	Leijen	1-0

Individuele resultaten:

Eindstand promotieklasse

Nielen	4,5 uit 7 (!)	Tal 2	7	12	48
Galekop	3 uit 6	Isolani 1	7	10	39,5
Dirks	1 uit 6	Memo 3	7	9	38,5
Van Zwet	1,5 uit 5	Amstelveen 3	7	8	35
Petersma	2,5 uit 7	Tal 3	7	7	35,5
Paulis	3 uit 6	<u>Caissa 2</u>	<u>7</u>	<u>5</u>	<u>35</u>
Smit	0,5 uit 4	VAS/ASC 2	7	3	23
Buijs	4 uit 7	Nieuw West 2	7	2	25,5
Uiterwijk	1 uit 4				
Nusink	3,5 uit 5				
C. de Vos	5 uit 6 (!!!)				
Leviathan	1 uit 1				
Schaper	2 uit 2				
Bach	0,5 uit 1				
De Wilde	0 uit 1				

Zoals u ziet verschillen de individuele resultaten sterk. Wes Galekop, Dick Paulis en Joost Buijs scoorden 50% of iets meer. Martin Nusink speelde als altijd gedegen en maakte er in de laatste werdstijd +2 van. De toppers zijn natuurlijk Clemens de Vos, die in het eerste ook al 3 uit 3 scoorde, en Marcel Nielen, die aan het eerste bord tegenstanders met een rating van rond de 2050-2100 trof. Invallers Schaper en Leviathan droegen belangrijke steentjes bij, maar de rest liet het afweten. Heren, dat kan beter en moet beter. Caissa 1 gaat volgend jaar promoveren; dan MOET het tweede wel volgen.

HET DERDE

14

CAISSA 3 - PCW 1 (3.5.1988)

Jeroen Hoogenboom

1. Pieter de Jong	1 - 0	M. Schreurs
2. Harry Cornelissen	0 - 1	H. Gons
3. Diederik van Rappard	1 - 0	A. Hartel
4. Pelle Mug	0 - 1	H. Wasmoesh
5. Marco Vervoort	0 - 1	S. de Waard
6. André Bach	1 - 0	J. Theunissen
7. Peter Hofman	1 - 0	J. Seilberger
8. David Leviathan	1 - 0	J. Solkema
9. Nico Venderbosch	0 - 1	J. Barendregt
10. Piet van Ammers	<u>1</u> - <u>0</u>	J. Bartels
	6 - 4	

2e klasse C			
1. Amstel 2	7	14	47½ K
2. O/Toren 1	7	11	40½
3. Memo 4	7	8	38
4. Caisa 3	7	8	35
5. ENPS/Hwp 1	7	8	32½
6. DCG 1	7	5	35½
7. PCW 1	7	2	27
8. US 3	7	0	24 D

Na een moeizame start heeft het derde zich goed hersteld, getuige onze plaats in de eindstand van de 2e klasse C.

Ons leedwezen gaat uit naar US 3, die met 0 uit 7 zijn gedegradeerd, dat wens je niemand toe, zelfs US niet, dat ons eerste van een eventueel kampioenschap heeft afgeholpen door ons met 5-3 te kloppen.

Er werd deze avond solide gespeeld. Invaller Marco Vervoort kon zijn debuut in de 2e klasse nog niet waarmaken, de andere verliespartijen verliepen vrij regelmatig, alleen Harry Cornelissen kampte weer met enorme pech.

Om u een beeld te geven van de wijze waarop het in de 2e klasse toegaat volgt een partij van Pieter de Jong, gespeeld op 8.12.1988, in de wedstrijd C 3 - Amstel 2, welke wedstrijd overigens door ons verloren werd. Zoals u kunt zien is Amstel 2 ook nog kampioen geworden in onze poule, ze waren inderdaad vrij sterk

C 3 - Amstel 2

wit: Pieter de Jong

zwart: Jan Lock

Geweigerd koningsgambiet.

1.. e4 e5
2. f4 Pc6
3. Pf3 d6?!

Theorie, maar minder dan exf4.

4. Lb5 Pf6
5. Pc3 Lg4

Na 5. .. Ld7 6.d3 exf4 7.Lxf4 Le7
8.0-0 0-0 9.d4 Te8 10.Dd2 Pd7

11.Tae1 heeft wit duidelijk positioneel voordeel.

6. d3 a6
7. Lc4 ...

Hier verdiende Lxc6+ bxc6 8.h3 toch wel de voorkeur; wit houdt dan een klein voordeeltje.

7. ... h6?

Dit kost alleen maar tijd.

8. h3 Lxf3
9. Dxf3 Pd4!

Men zie het verschil met bovenstaande variant. Overigens zou 9.gxf3 Ph5! met de dreiging Dh4+ natuurlijk een blunder zijn.

10. Df2 Le7

11. 0-0 0-0
12. Le3 c5
13. Pd5 b5
14. Lxd4 ...

Mis! Na 14.Pxf6+ Lxf6 15.Ld5 gevolgd door 16.c3 staat wit heel goed. Zwart blijft met een zeer ongelukkige loper zitten.

14. ... bxc4
15. Lc3 Pxd5
16. exd5 cxd3
17. bxc3 f6??

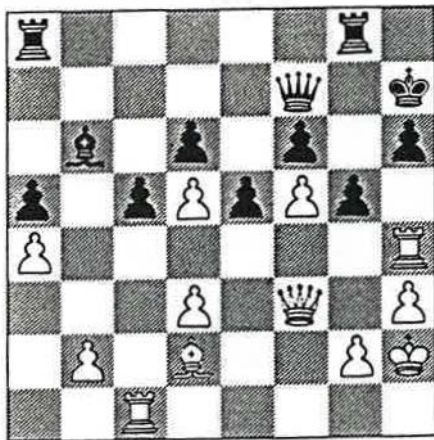
Zwart laat zich gelukkig ook niet onbetuigd wat blunders betreft. Twee voortzettingen waren hier veel beter:

A. 17... f5! (dreigt e4) en dan bijv.: 18.fxe4? dxe4 19.Lxe5 Dxd5! en zwart staat beter.
B. 17. .. exf4 18.Dxf4 Lg5 19.Dg4 met ongeveer gelijke kansen.

18. f5! De8
19. Df3 Ld8
20. a4 ...

Een goede zet, die de zwarte dame verhindert via b5 binnen te komen. De heerschappij op de witte velden wordt nu duidelijk merkbaar. Het plan is nu om de witte torens via e4 of c4 naar de koningsvleugel te brengen. De loper kan eventueel als breekijzer dienen (Lc3-d2-xh6)

20.	...	a5
21.	Tfe1	Lb6
22.	Kh2	Dd7
23.	Te4	Df7
24.	Th4	Kh7
25.	Ld2	Tg8
26.	Tc1	g5?!

(stand na 26. .. g7-g5)

Een wanhoopspoging. Zwart had er beter aan gedaan af te wachten.

27. fxg6e.p.+ Txg6

Natuurlijk gaat 27. .. Dxd6? niet wegens 28. Txh6+.

28. Df5 Kg7

Met 28. .. Dxd5 had zwart zelf een mataanval kunnen creëren, maar na 29. Txh6+ komt niet de witte maar de zwarte koning in een matnet.

29. Tc4 Th8

30. Tcg4 ...

Dreigt Txg6+ Dxd6 en Tg4 met damewinst.

30. ... Txg4

Hardnekkiger is 30. .. h5. Eerlijk gezegd zag ik tijdens de partij niet zo snel hoe de aanval dan verder gaat. Waarschijnlijk:

31. Txh5 Txh5 (31. .. Txg4? kost na 32.Dxd6+ Dg6 33.Dxd6+ Kxd6 34.Txh8 een volle toren) 32.Dxd6 Txg4 33.Dxd6+ en zowel 33. .. Dg6 4.Dd7+ als 33. .. Kf8 34.Dc8+ leiden tot een gewonnen eindspel.

31. Txg4+ Kf8

32. Dc8+ De8

Indien 32. .. Ke7? dan Db7+ en Db6:

33. Lxh6!+ 1-0

(33. .. Txh6 34.Tg8 of: 33. ..Kf7 34.Tg7+ Kf8 35. Th7+)

Judit-tjes 3

Eén van de leukste manieren om te winnen is, dat als je tegenstander bijna al je stukken heeft opgepeuzeld, je hem met je laatst overgebleven stuk kunt matzetten, omdat hij in z'n haast vergat z'n h-pion op te spelen om de koning 'n vluchtveld te geven.

J. Starreveld.

"Snikken en glimlachjes"

Eén van mijn sterke staaltjes

Was tegen de crack, Piet Paaltjes

Hij was het die de slacht begon

met 't nemen van mijn e5-pion

Mijn lopers, dame. Potverdrie

en daar verdween m'n cavalerie.

Hij sloopte de rest van m'n pionnen

en vroeg: "geeft u zich gewonnen"

Met de toren, die ik overhad

zette ik Piet achter de Paaltjes mat.

HET VIERDE

v.l.n.r.: Leo Oomens, René van Batenburg, Harry Jaspers, Wam Cornelissen, Dhr A. Neidig, Diederik van Rappard, Geert Dekker, Piet Jonkman.

CAISSA-4 KAMPIOEN

Leo Oomens

Het vierde van Caissa heeft een eigenaardig seizoen achter de rug. Van te voren was - althans voor mij als teamleider - de kracht van dit tiental heel onzeker. Piet Jonkman was van meet af aan duidelijk de sterkste speler en dus vast voor het eerste bord. Maar hij liet ook al van het begin af weten niet altijd beschikbaar te zijn. Voor de borden twee en drie waren ook maar twee spelers echt geschikt: Geert Dekker en Wam Cornelissen, maar daaronder? Wat moest ik beginnen met spelers als mijzelf, Dirk Wolters, Hans Kuiper, de Heer Neidig en René van Batenburg? Aan geschikte tiende-bordspelers geen gebrek! Jan Huang, daar had ik al helemaal geen kijk op. De twee jeugdigen, Diederik van Rappard en Harry Jaspers, kon ik die al meteen op bord 4 en 5 zetten, of moest ik hen eerst op bord 8 en 9 laten wennen aan de externe competitie?

Maar ik beschikte tenminste over 11 (!) spelers. Invallers zou ik dus wel niet nodig hebben. Dat viel tegen, doordat Jan Huang al na de eerste wedstrijd uit het zicht verdween. Dat is ook mijn eigen schuld: ik had het afdwalende schaap bij de kudde moeten houden.

Onzekerheid dus. Dat werd er de eerste competitiewedstrijden niet beter op. We leden heel veel onnodig puntenverlies (verloren zelfs tegen Isolani), doordat we de punten met een gul gebaar om ons heen strooiden (ikzelf liep bijvoorbeeld in een valletje: ik dacht een stuk te kunnen winnen, maar ging mat op de onderste rij! - maar die Comens leert het ook nooit, zegt Maarten van Dalen dan!).

Maar toen gebeurde er een wonder. Tegen de Raadsheer wisten we vanuit hopeloze positie via de afgebroken partijen toch nog te winnen. Een blik op de competitieranglijst leerde ons dat de concurrentie al evenzeer had zitten kwakken als wijzelf, we konden nog kampioen worden, als we tenminste maar alles zouden winnen; de belangrijkste rivalen hadden we nog in het vooruitzicht! En met de geur van het lokkende kampioenschap in de neus, groeiden we boven ons zelf uit. Hoe klein de kans aanvankelijk ook leek, we lieten die niet door onnodig geknoei weer schieten. Want ondertussen was er iets gebeurd met ons team.

Als voorbeeld neem ik Hans Kuiper. Van zijn speelstijl begrijp ik maar weinig, de kracht van zijn spelopbouw kan ik ook niet goed beoordelen. In het begin van de competitie gaf hij herhaaldelijk in redelijke of zelfs goede stand een heel stuk weg. Maar halverwege de competitie was dat uit. In plaats van onzekerheid straalde hij achter het bord zelfvertrouwen uit. Moest er gewonnen worden? Nou dan won hij toch!

Onzekerheid... De Heer Neidig heeft een paar maal in gewonnen stand remise gegeven, omdat hij beducht was het eindspel te verknoeien. Dat krijg je als het een heel seizoen niet goed wil lukken, maar ook hij wist zich boven die malaise uit te vechten. Dirk Wolters begon maar liefst met 0 uit 4. Maar in de vijfde wedstrijd was hij al na een uur klaar, met zijn eerste punt. Jammer genoeg dwongen bezigheden in Zeeland hem de keren erna verstek te laten gaan: ik had hem graag zien eindigen met 3 uit 7 !

Goed, een moreel herstel dus en dat gaf uiteindelijk de doorslag. Dat morele herstel dankten we vooral aan de degelijkheid van onze topborden: Piet, Wam en Geert lieten zien dat althans zij niet voor onze tegenstanders hoefden onder te doen. En dan was er nog het wel heel stimulerende optreden van onze twee jeugdigen. Diederik en Harry scoorden erop los en lieten vooral zien hoe makkelijk schaken is als je je tegenstander maar niet overschat. Voor ons allemaal werd duidelijk dat we onze tegenstanders niet hoefden te vrezen.

En zo werden we kampioen. Het vierde mag dus naar de tweede klas. Jammer genoeg kan dat niet met dit zelfde team, dat ik met onze nieuwverworven vechtlust ook in die hogere sferen nog aardig zou zien meekomen. Maar de interne competitie heeft ons uitelkaar geslagen. Piet en Diederik eindigden veel te hoog en die moeten maar eens ernstig denken over het tweede en het derde. Van de andere kant zijn de Heer Neidig, Dirk, René en ik zelf weer blijven hangen onderin de ranglijst en wij moeten dus een stap terug. Volgend jaar spelen we ons echter weer allemaal in de tweede klas, dat zijn we aan ons zelf verplicht (als het nieuwe Caissa-4 nu maar niet weer degradeert!).

O ja, nog een woord van dank aan onze invalters. Ben van Kleef, Stefan Steemers, Erik Verlinde, Frans Thomése en zelfs Bert Wijchgel hielpen ons meer dan eens uit de nood en aan de benodigde punten.

En ten slotte past er dank aan Jeroen Hogeboom: Hij was voor meer dan de helft onze eigenlijke non-playing teamleider. Samenwerking, daarom gaat het in een club.

PRESSCUTTINGS (NRC 14.6.1988)

Amateur

Door Hans Ree

De wereldkampioene van de vrouwelijke schakers heeft twee grote dozen met versuikerde nootjes gekocht. In de bus die ons naar Madrid brengt deelt ze een paar keer rond. Op haar stoel trekt ze de grootmeester die voor haar zit aan de haren, gelukkig maar dat ze geen inkt-pot heeft meegenomen. Halverwege de reis stoppen we bij een café. Als de chauffeur weer weg wil rijden is er even wat opwind-ing, het paspoort van de man uit Georgië is verdwenen. Dat is niet zo mooi voor een Sovjetburger, maar gelukkig, Maia blijkt het verstoep te hebben. Schaterend geeft ze het terug.

In Madrid gaat bijna iedereen uit de bus bij het hotel van de Sovjetschakers, we blijven nog met vier mensen over. De anderen gaan vlug naar binnen, alleen de wereldkampioene blijft ons op de stoep uitwuiwen, breed zwaaiend met beide handen tot we om de hoek zijn verdwenen. Wat een aardige schaker, zo zie je ze niet veel. Haar leven lang heeft ze natuurlijk gewonnen van mannen die zich vervelend gedro-

gen omdat ze niet graag van een vrouw verloren. Je moet wel vriendelijk en goedlachs van aard zijn om dat vol te houden. Ze hoeft ook nooit zo erg haar best te doen, van de vrouwen won ze gemakkelijk. Soms zegt ze dat ze weer medicijnen wil studeren. Het is een groot verschil met haar mannelijke collega's. De wereldkampioen en zijn voorganger zijn volmaakte vechtmachines, ook in het dagelijks leven.

Het toernooi dat we gespeeld hadden was gewonnen door Karpov. Een keer had hij geprotesteerd tegen de uitslag van een partij die hij al had opgegeven. Toen mocht hij over spelen en zo werd hij kampioen van Europa. De dagen daarvoor hadden de Russen vrijwel iedere ronde vergeefs geprotesteerd tegen de indeling. Waarschijnlijk alleen uit gewoonte en om de schrik erin te houden. Een stroom van belachelijke protesten, die wel afge- wezen moeten worden, schept een stemming waarin ieder pro-

test dat een kleine schijn van redelijkheid heeft, zoals dat van Karpov, bijna automatisch wordt toegewezen. De schaakwereld als leerschool voor het echte leven en de politiek. We konden weer eens zien dat iemand die te graag redelijk wil zijn altijd machteloos is tegen de mensen die zo brutaal zijn als de beul. De redelijke mens moet zo vaak nee zeggen tegen de brutale, dat hij op het laatst bijna dankbaar is als hij ook een keer mag toegeven en zo zijn onpartijdigheid kan laten zien. Achteraf zal hij verbaasd staan als anderen hem een slappeling vinden, hij ziet zichzelf eerder als iemand die lange tijd kranig stand gehouden heeft, maar hij verdient de minachting die hem ten deel valt, want zijn redelijkheid is gebaseerd op een verachtelijk trekje. Hij wil aardig gevonden worden door mensen die daar zelf niets om geven.

3e klasse B			
1. Caissa 4	7	12	40½K
2. Probleem 3	7	10	44
3. Raedsheer 3	7	10	37
4. Am'toren 1	7	8	36½
5. Pion 3	7	7	33
6. Isolani 3	7	5	33
7. VKVC 2	7	2	29
8. Tal 7	7	2	27 D

wordt vervolgd op pag.21

HET VIJFDE

SPORTIEVE PLICHT

Verlinde/Thomése

Het was een luchtige lenteavond in Amstelveen en in parkjes en bosschages kwinkelerden de vogels, toen de Mannen van het Vijfde met somber gemoed het clublokaal van de plaatselijke schaakvereniging betraden. Zij konden geen kampioen meer worden en de enige reden dat zij toch waren gekomen, was het zaaien van dood en verderf op de 64 velden, -in sommige kringen wel aangeduid als 'sportieve plicht'.

Het begon goed: invaller Bert Wijchgel won zoals hij dat zo vaak doet, met een dolkstoot in de rug.

En na een bloederige slachtpartij stond het Vijfde met $3\frac{1}{2}$ - $2\frac{1}{2}$ voor.

Nog twee snelle remises en het zou gedaan zijn met de tegenstander, die gehaat werd met zinloze haat.

Amstelveen waagde echter nog een laatste kans. Op lafhartige wijze werd de koffieautomaat gesaboteerd zodat de Mannen onder misleiding gedwongen werden hun koffie te halen in een van erotisch zinderende feestzaal, -wat debutant Lichtenstein meteen fataal werd: met bibberende handen van tomeloze emotie gaf hij de kwaliteit. $3\frac{1}{2}$ - $3\frac{1}{2}$ dus en het lot was in handen van routinier Paul Deege, wiens speelstijl wordt gekenmerkt door een zorgvuldig schuiven totdat er een stelling ontstaat die hij zelf niet meer begrijpt. Dan gaat hij, om duidelijkheid te scheppen, het er op toe leggen dat er stukken van het bord verdwijnen, -helaas waren het wederom zijn eigen stukken.

Op de bushalte vergreep materiaalcommissaris Steemers zich eventjes aan het bordje wachttijden, maar verder deden zich geen onregelmatigheden voor. Het was nacht en dat zou het nog wel een tijdje blijven.

Amstelveen 6 - Caissa 5 (6-5-1988)

1. Dulleman	1 - 0	Verlinde
2. van Overb.	0 - 1	Wijchgel
3. Berger	0 - 1	Steemers
4. de Graaf	1 - 0	Deege
5. Matthijs	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$	Thomése
6. Helmer	1 - 0	Vervoort
7. Rombout	1 - 0	Lichtenstein
8. Peeters	0 - 1	Louiszoon

$4\frac{1}{2}$ $3\frac{1}{2}$

eindstand 4e klasse B

4e klasse B			
1. Amstel	3	7	12 $34\frac{1}{2}$ K
2. Rosso	1	7	11 $36\frac{1}{2}$ P
3. A'veen	6	7	9 $32\frac{1}{2}$
4. Almere	3	7	8 31
5. Caissa	5	7	7 30
6. Pegasus	3	7	6 $23\frac{1}{2}$
7. PCB	3	7	3 23
8. Pion	5	7	0 14 D

HET ZESDE

v.l.n.r.: Paul Deken, Mark Lichtenstein, Paula Deken, Robert-Jan Schaper, Carin Giessen, Judit Starreveld, Willem Deken, Anton Deken.

Caïssa 6 op weg naar het kampioenschap.

door P. Deken.

Met drie kanshebbers (C 6, Tal en Chatur.) de laatste ronde in moesten we winnen om het kampioenschap te behalen.

Dinsdag 26/4 '88 = C 6 - Chaturanga 1 $4\frac{1}{2}$ - $3\frac{1}{2}$.

Eindstand 4e Kl. A '87/'88

R. Schaper	- J. Jonkman	1
A. Knop	- R. Wierda	1
W. Deken	- F. Lochmans	0
H. Wijchgel	- B. Bakker	1
P. Deken	- G. Blees	0
Mw. J. Starreveld	- J. Kramer	0
A. Deken	- D. Vieleers	$\frac{1}{2}$
Mw. Pla. Deken	- J. Wiersma	1

KAMPIOEN

Caïssa 6	7	10-34
Chaturanga 1		9-30,5
Tal 8		9-30,5
ENPS 2		9-26,5
TOZ 2		7-28,5
Het Probleem 6		6-27,5
PCW 2		3-24
Es'80 4		3-22,5

'n Nipt kampioenschap, zonder glorie, met drie achtervolgers slechts 1 puntje achter ons.

Ma 'n verloren 1ste wedstrijd hebben we 4 wedstrijden uitstekend gespeeld, toen zakte C 6 geheel ineen, 'n 7-1 nederlaag tegen prob. 6 was 't gevolg.

En 'n beroep op de gedegen kampioenschap-spijlers Knop en Wijchgel noodzakelijk wilden we de laatste wedstrijd winnen. Met 2 uit 2 deden ze het prima.

F. en W. Deken hadden net zo goed thuis kunnen blijven. Ze bakten er niets van. Zelf moest ik tegen Blees, aan wie ik in '80 als invaller in C 3, uit tegen

WGM 4 in de 1ste kl., een schaaktrauma had overgehouden. Die is dus verdubbeld.

Voor W. had sit seizoen 'n teleurstellende afloop. Team-gevoelige spelers zoals hij behoeven duidelijk 'n ander team-beleid. Zo 'n "oc-roerde" gang van zaken heb ik nog nooit meegemaakt. Hij moet maar denken dat ook de meeste andere teamleden beneden de verwachtingen zijn gebleven.

Pla. opende als vanouds op haar eigen onnavolgbare wijze met het volle punt.

En bij afreken stonden we op $3\frac{1}{2}$ - $2\frac{1}{2}$. Judit en Robert-Jan zouden op 10 mei samen uit hun afgebroken partijen 1 punt moeten halen.

J. stond remise tot verloren in 'n zeer ingewikkeld eindspel. Ze verwachtte een kansrijke stormachtige aanval voor het volle punt van haar tegenstander, maar i.p. daarvan deed die man zulke schaapachtige zetten dat ze van weeromstuit 'n stuk weg gaf; 0.

R.-rating 1917- tegen Jonkman -rating 1927, wat je zo kunt tegen komen in de 4de Kl. onderbond, stond remise tot gewonnen. Hij faalde niet. 2 weken gedegen analyse bracht hem en 't team het nodige punt en daarmee het KAMPIOENSCHAP.

Bonds-competitie. (= $\frac{1}{2}$ uit teambelang, wordt 1)

SGA '87/'88 4de Kl. A	TAL	TOZ	EMPS	POW	Es'	Pro	Cha	Invalbeurten C 2 C 3 C 5	Score (gecorr.)
R. Schaper	1 1	2 1	1 1	2 1	2 1	2 0	1 1	2/2 1/1	9/10
W. Deken	2 1	1 $\frac{1}{2}$	2 1	1 1	1 1	1 0	3 0	1/1	6/8
P. Cuypers	3 1	3 1	5 1	3 1	3 1			1/1	6/6
Starreveld	4 0	5 $\frac{1}{2}$	7 1	6 $\frac{1}{2}$	6 0	6 $\frac{1}{2}$	6 0	2/2	5 $\frac{1}{2}$ /9
A. Deken	5 $\frac{1}{2}$	6 $\frac{1}{2}$	3 1	5 1	4 $\frac{1}{2}$	5 0	7 $\frac{1}{2}$	1/2	5/9
Ligtenstein	6 0	7 1		8 $\frac{1}{2}$	8 1	8 0			2 $\frac{1}{2}$ /5
Pla. Deken	7 0	8 1	6 1	7 0	7 1	7 0	8 1		1/7
C. Giesen	8 0		8 0			3 0		$\frac{1}{2}$ /1	$\frac{1}{2}$ /4
P. Deken		4 0	4 1	4 1	5 1	4 $\frac{1}{2}$	5 0	$\frac{1}{2}$ /1 1 $\frac{1}{2}$ /2	5 $\frac{1}{2}$ /9
A. Knop							2 1		
H. Wijchgel							4 1		
score	$3\frac{1}{2}$	$5\frac{1}{2}$	7	6	$6\frac{1}{2}$	1	$4\frac{1}{2}$	Tot.: $10\frac{1}{2}/13 = 81\%$	

Mag ik besluiten met m'n aanbeveling van R. Schaper voor de nominatie van "Caïssa - man" van het jaar en de felicitaties te richten aan de spelers van C 4 voor hun kampioenschap met daarbij m'n uitgesproken bewondering voor de verrichtingen van de jeugdige spelers van Rappard ($6\frac{1}{2}/8$), Jaspers ($5/6$) en onze secretaris Jonkman ($4\frac{1}{2}/5$).

PRESSCUTTINGS (vervolg)

Afstand doen van iedere ambitie om aardig gevonden te worden, ik heb er bewondering voor, maar ik kan het zelf nog niet. Toen ik aan kwam in het hotel in Gijon vroeg ik waar ik kon eten. Pas na tien en, werd er gezegd, we zijn hier in Spanje. Goed, we zijn in Spanje, het land met het grootste aantal maagkankerpatiënten ter wereld, omdat iedereen altijd met een volle buik naar bed gaat. Ik maak nog een ommetje, maar door het raam van het restaurant zie ik drie schakers aan tafel, een pullètte bier, een vrolijk gesprek, dampende schotels. Ik ga terug naar de receptie. Waarom zij wel? Dat was een uitzondering, want deze mensen waren heel erg... De receptioniste kan het Engelse woord niet vinden. Boos? vraag ik. Ze knikt dankbaar. Boos, dat was het. Ik ben ook boos, zeg ik, maar ze gelooft me niet. Tien uur etenstijd en geen minuut eerder. Ze vindt me aardig en ik verdien ook niet beter. Het toernooi bestond uit partijen met korte bedenktijd, een half uur per speler. Er zijn nihilistische geesten die zeggen dat dit het schaken van de toekomst is. Er was inderdaad veel publiek.

De toeschouwers zullen niet veel van de partijen begrepen hebben, maar dat hoeft ook niet. Ze zagen het razendsnelle uitvoeren van de zetten, het gehamer op de klokken, de van spanning vertrokken gezichten. Dit schaak gaat snel, het is uiterlijk spectaculair en de inhoud is oppervlakkig. Het is kermis-schaak, geknipt voor de televisie en ook inderdaad speciaal daarvoor bedacht. Ik kon het niet serieus nemen, en daardoor speelde ik goed. Na een paar dagen ging het heerlijk gerucht dat de volgende ronde in Tokio gespeeld zou worden. Ik geloofde het niet, want als ik het wel zou geloven zou het toernooi opeens veel belangrijker worden en ik zou gaan verliezen. Alles ging goed tot ik op 'de avond voor de laatste dag opeens besefte dat ik een kans had om kampioen van Europa te worden. Tot dan had ik als een toerist gespeeld, maar nu kon ik me niet meer wijs maken dat het niet belangrijk was. Zoals de ruiter die zonder dat hij het wist op wonderbaarlijke manier veilig over het dun bevroren Bodensee meer was gereden, zo keek ik om

naar het toernooi dat ik gespeeld had. Ik zag dat ik zonder erg mijn best te doen van geweldige spelers had gewonnen, ik schrok van mijn eigen kracht en de volgende dag verongelukte ik. Het was rechtvaardig. Ik kon weer terug gaan naar mijn bankje aan het strand. Mijn Hongaarse vriend kwam naast me zitten. Aan het begin van het toernooi had hij me gevraagd of ik als journalist of als speler aanwezig was en toen ik zei dat ik zou spelen had hij me enigszins verbaasd succes toegewenst. Ik was vijfentwintig plaatsen boven hem geëindigd, dat gaf wel voldoening. We praatten over de volgende ronde. Al of niet in Tokio, hij zou zeker meedoen. Ik wist het nog niet. De Hongaar keek verbaasd en zei dat het wel leek of ik een amateur was. Het was een bedroevend en verschrikkelijk verwijt. De amateur is iemand die alleen kan schaken als hij een uitvlucht heeft, als hij net kan doen alsof het schaken niet belangrijk voor hem is. De amateur hoeft helemaal niet zwak te zijn, hij kan zelfs wereldkampioen worden zoals Euwe. Toch is het woord amateur het ergste scheldwoord dat we kennen.

EINDSPEL

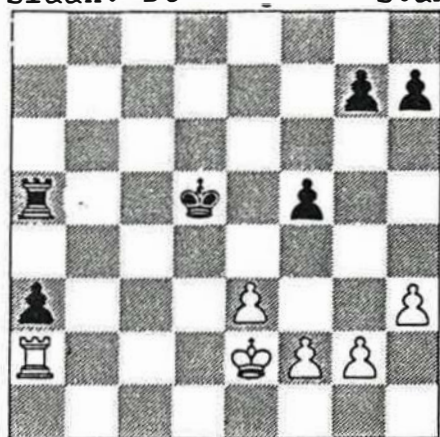
X Robert-Jan Schaper

Wit, J. Jonkman (1927)

Zwart, Schaper (1916)

4^e klasse SGA

Tijdens de eerste veertig zetten gebeurde er weinig opwindends zodat we die kunnen overslaan. De stand is:

Hier werd afgebroken. In de envelop zat uiteraard

41. Kd3,

waarna volgde

41. ..., Kc5

42. Kc3, h5!

Met deze laatste zet verhinderd zwart g2-g4 dat tot een ongewenste pionnenafruil zou leiden.

43. g3, Kb5

44. Kb3, Ta4

Zwart staat duidelijk beter: zijn toren staat prachtig achter de vrijpion, terwijl wits toren geen kant op kan en dus heel slecht staat. Bovendien is de zwarte pion op a3 "verwijderd" zodat wit de torens niet mag ruilen. Na bv. Txa3 volgt Txa3, Kxa3, Kc4 en is het resterende pionneindspel verloren voor wit. Mijn laatste zet was overigens een treiterzetje: ik dreig weliswaar 45. ..., Tb4 en 46. ..., Ka4 maar na het voor de hand liggende 45. Kc3, moet de toren weer gewoon terug en heeft zwart slechts zetten herhaald.

Een keertje zetten herhalen voordat je ten aanval trekt, is echter zeer professioneel. Je laat zien dat je "TOTAL GRIP" hebt, wat goed voor het zelfvertrouwen is, terwijl je tegenstander, zenuwachtig schuivend op zijn stoel, zich zit af te vragen: zou die het zien, zou die het zien?

45. Kc3, Ta7

46. f3,

Deze zet verzwakt de witte pionnenstructuur maar is onvermijdelijk, wit's enige kans ligt namelijk in het creëren van een vrijpion op de e-lijn (op het juiste moment).

46. ..., Ta4

47. h4, Ta5

48. Kb3, Ta6

49. Kc3, Ta4

Nu zijn de witte zetten op en is hij in zetdwang. Wit moet wel Kb3 spelen waarna de zwarte koning zijn stelling binnendringt.

50. Kb3, Tb4+

51. Kc3, Ka4

52. Td2,

Wit probeert een trucje. De kritieke variant begint met 52. Ta1!, dan volgt een afwikkeling waarbij wit zijn toren geeft voor mijn a-pion, en ik mijn toren moet geven voor zijn e-pion. Dat is telwerk dat ik thuis reeds had moeten doen maar niet gedaan had, omdat ik tot kort voor de partij in de veronderstelling verkeerde dat de afgebroken stand zeer simpel te winnen was. De variant achter het bord uitrekenen was uitgesloten - ik kon van de zenuwen nauwelijks tot twee tellen - en de opluchting was dus zeer groot toen wit Ta1 naliet. Analyse achteraf leert dat zwart in die variant waarschijnlijk ook wint, zij het op het nippertje.

52. ..., Tb3+
53. Kc4, Tb2

Txe3 zal ook wel goed zijn maar ik bleef liever op de bekende paden: de nu volgende manoeuvre had ik thuis al eens op het bord gehad.

54. Td7, Tc2
55. Kd3, Tc5
56. Ta7+, Ta5
57. Tc7, a2
58. Tc1, Kb4

Judiths tegenstander gaf na de partij aan dat Kb3 sneller wint. Wellicht is dat zo, dit is echter veel eleganter.

59. Ta1, Kc5
60. Kc3, Ta3+

De vriendelijke glimlachen en de veel-betekenende blikken kwamen van alle kanten.

61. Kb2, Kb4
62. Kc2, Txd3

Wit geeft op.

Schaakcomputer elo-ratings, gisteren, vandaag en morgen.

door P. Deken.

De eerste schaakcomputer die ik tegenkwam was de MK 1 à f 225 bij de Bijenkorf. Dat was omstreeks '78. Die SC zette volgens de regels en dat was heel wat. De elo zat ver onder de 1000. In '81, aanbevolen door de bond, kon je voor f 2500 de GGM kopen met 3 modules. Toen de sterkste SC. In '86 werd daar nog 'n elo voor aangegeven van 1680, maar inmiddels gezakt naar 1340/1470.

In '80 had je nog de intelligent chess voor f 1100 met video. Ik heb er één en werkt nog prima. In '86 was de elo nog 1270, nu slechts 1000.

Dan had ik ook nog 'n super enterprise. 'n Geweldige doorbraak in '84. Binnengekomen op 'n elo 2000, toen naar de 1780 en via 1670 (lijkt me juist) naar de 1590 (te laag). 'n Nieuwere SC de excellence gaat van 1980 in '86 naar 1850 in '88, terwijl de mephisto 1212 van 2010 naar 1850 zakt.

U ziet SC-ees gaan lang mee. Ze schijnen wel aan een soort programma-verweking te lijden. Wat morgen de elo zal zijn weet ik niet, maar beslist lager.

Of zou 't 'n spelletje zijn van de handel? Je lekker maken met 'n hoge elo en je d.m.v elo-korting binnen 2 jaar noodzaken tot aanschaf van een nieuwe, omdat je je eigenlijk een sc met zo'n lage elo niet kunt vercarloven, dan als curiositeit of om je kleine broertje mee te laten spelen.

HET ZEVENDE

Frans Oranje

Een afgang van C7

Thuiswedstrijd tegen Probleem 5 Waar was Elwin?

=====

Bij de aanvaang van de wedstrijd was de mogelijkheid er nog om kampioen te worden. Iets waar C7 zeker sterk genoeg voor was. Omdat Joost Frijda de vorige maal had verloren had ik gehoopt, dat hij mee zou spelen. Maar hij beide op en vertelde, dat het te druk met de school was. Erg jammer, want ik was zeker van een punt bijna. En wat nog nooit is gebeurd dat maakten we deze avond mee: Elwin Osterwald komt niet opdagen! Zo heeft dit team al voor veel verrassingen gezorgd. We vonden Maarten Haan en Jan v.d. Pouw bereid de open plaatsen in te nemen. Bert Wijchgel aan het eerste bord scoorde vrij snel op de hem eigen wijze. Zo ook Maarten Leuw aan het 8e bord: 1 - 1! Het zal bij Maarten wel het bordnummer zijn, éénmaal had Maarten bord 6 en hij won, zie het verslag tegen Amroba. Het nare was dat Bart de Wilde aan bord 3 snel volgde met een 0! Maarten Haan aan bord 6 won keurig. Maar ook Jan v.d. Pouw aan bord 7 wilde het niet lukken. Ach, ach, en toen weer een nouveauté dans la troupe: Elmar Jonasse aan bord 2 debuteert met een verliespartij!. Marco Vervoort aan bord 5 redt het ook niet! De vijfde nul is binnen. Ik kan veilig remise aan bord 4 accepteren, er is geen eer meer aan te behalen en de stelling staat dicht. Géén applaus, geen diagram, geen bloemen, niets! C7 heeft verloren: nog één wedstrijd tegen Maccabi 2 op 10 mei, als we die verliezen.....

CAISSA 7		PROBLEEM 5	(12.4.1988)
Bert Wijchgel	-	J.Pot	1 - 0
Elmar Jonasse	-	G.Straatman	0 - 1
Bart de Wilde	-	O.van Keulen	0 - 1
Frans Oranje	-	J.Kager	rem
Marco Vervoort	-	J.Portgies	0 - 1
Maarten Haan	-	R.Tamming	1 - 0
Jan v.d. Pouw	-	P.Stissi	0 - 1
Leuw B.	-	Mw G.Herbers	0 - 1

 2½-5½

Ergers zou het zevende bespaard blijven:

Hun laatste uitwedstrijd tegen Maccabi 2, die gepland was op 10 mei, is door Maccabi afgezegd wegens gebrek aan een speellokaal.

C 7 won dus met 0-8.
Hiernaast de eindstand.

4e klasse C	
1. FSCRB 2	7 12 38½
2. Probleem 5	7 10 35½
3. ODI 2	7 10 32½
4. Caissa 7	7 9 33
5. TOG 1	7 8 28
6. VKVC 3	7 5 26½
7. Amroba 4	7 2 19
8. Maccabi 2	7 2 11 0
/ Maccabi 2: ./ 2 pnt w.n.o.	

SNELSCHAAKKAMPIOENSCHAP 1988

redactie

Ons jaarlijks toernooi kende een flinke opkomst. In de eerste ronde moesten er maar liefst negen teams ingedeeld worden. Die speelden als volgt.

<u>A</u>		<u>B</u>		<u>C</u>	
1. Lith	6	1. Jonkman	6	1. v/h Kaar	5
2. Wolters	3½	1. vRappard	6	1. de l'Ecluse	5
3. Verlinde	3	1. Royakkers	6	3. Galekop	4
3. Bosschieter	3	4. Hoogenboom	3½	4. Haas	3
5. Ruhe	2½	5. vDaalen	2½	4. Venderbosch	3
6. Deken A.	2	6. Deken Paula	2	6. Starreveld	1
7. Steemers	1	6. vKleef	2	7. Louiszoon	0
		8. v/d Klauw	0		
<u>D</u>		<u>E</u>		<u>F</u>	
1. Leuw	6	1. Nielen	7	1. Rozendaal	6½
2. Deken P.	4½	2. Hofman	5	2. Petersma	5½
3. Aué	4	3. Smit	5	3. Osterwald	5
3. Vervoort	4	4. vAmmers	3	4. Leijen	4½
5. Haan	2	4. Thomése	3	5. Uiterwijk	3½
6. Bos	1½	4. Schaper	3	6. Roes	2
7. Eymal	0	7. Grimmink	1	7. Leuw B.	1
		7. Koopmans	1	8. Hemmes	0
<u>G</u>		<u>H</u>		<u>I</u>	
1. Wijchgel	6½	1. De Vos S.	5½	1. vZwet	6
2. Knop	5½	2. Van Hulst	4½	2. Hofman	5
3. Dirks	5	3. Buijs	4	3. Zonjee	3½
4. Cornelissen W.	3½	4. De Jong P.	2	4. Neidig	3
4. Oranje	3½	4. Potters	2	5. Veenstra	2½
6. Jonassen	3	4. Mollema	2	6. Troost	1
7. De Valk	1	7. Gauw	1	7. Oostvogel	0
8. Bansberg	0				

De avond daarop werd uiteraard spannend. Zou Robbert van het Kaar zijn titel als snelschaakkampioen kunnen prolongeren? En zo niet, aanwie hem verliezen? Na enig geharrewar werd de volgende hoofdgroep samengesteld, bestaande uit 12 deelnemers: De winnaar is duidelijk: Rik Lith met de prachtige score van 10 uit 12!

<u>A</u>		<u>A</u>		<u>B</u>	
1. Lith	10! K.	7. Leuw Micha	5	1. Petersma	7
2. Royakkers	9	8. de l'Ecluse	3	2. Wildschut	5½
3. De Vos S.	8½	9. Wijchgel	2½	3. Knop	4
3. v/h Kaar	8½	9. vZwet	2½	3. Smit	4
5. Roozendaal	8	10. vRappard	2	5. Dirks	3½
6. Nielen	5½	11. Jonkman	1½	6. Deken P.	2½
				7. Osterwald	1
				8. Hofman	½

(VERVOLG VOLGENDE PAGINA)

C		D		E	
1. Buijs	6	1. Uiterwijk	6	1. Schaper	6
2. Leijen	5½	2. Bosschieter	5	2. Deken A.	5
3. De Vos C.	4	3. Cornelissen W.	4	2. Jonasse	5
3. Sterrenburg	4	3. Verlinde	4	4. vAmmers	4
3. Galekop	4	4. Oomens	3	5. Ruhe	3
6. Paulis	2½	4. Hoogenboom	3	6. Haan	2
7. Zonjee	1	7. Haas	2½	6. Potters	2
7. Aué	1	8. Neidig	½	8. Mollema	1

F		G	
1. Oranje	4½	1. de Valk	5
1. Steemers	4½	1. Louiszoon	5
3. Starreveld	4	1. Grimmink	5
3. vBatenburg	4	4. v/d Klauw	3
5. Troost	3½	5. Lichtenstein	2
6. vDaalen	3	6. Paul Deege	1
7. Bos	2½	7. Oostvogel	0
8. VKleef	2		

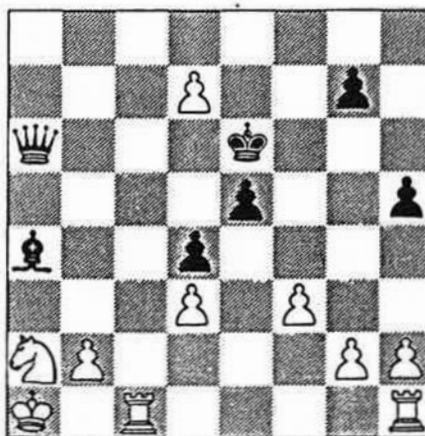

PROF. VAN HULST DOCEERT

Motto: geef nooit te laat op in een verloren stelling, maar geef ook nooit te vroeg (de moed) op.

Vele jaren geleden kwam ik met wit tegen DOS in de hiernaast afgebeelde stelling terecht.

In een siciliaan had ik de lange rokade duur moeten bekopen en de koningsstelling schijnt hopeloos. In razende tijdnood had ik even voor het vallen van de vlag d6-d7 gespeeld. Als zwart heel gewoon Kxd7 speelt dan lijkt mij de witte stelling niet meer te redden.

Maar zwart deed het 'genialer' en speelde Lb3. Daarna vouwde hij vergenoegd en zelfvoldaan z'n notatiebiljet op, stak het in zijn zak en zei: "Het is uit, het mat op a2 is ondekbaar". Tot zijn grote verbazing zei ik: "Inderdaad, het spel is uit, maar niet voor mij, maar voor u!". Toen hij ongelovig bleef kijken voerde ik mijn zet uit: Tc6+. Natuurlijk moet dan volgen Dxc6. En dan volgt de z.g. minor-promotie d7-d8Paard-schaak. En na dit familieschaak blijft wit een toren voor.

Gelukkig dat ik na de 'krachtzet' Lb3 niet heb opgegeven, maar rustig ging kijken welke mogelijkheden er nog in de stelling zaten.

Invallen of kampioenworden; een keuze?

doo.

De w.l. kan met 'n slim invallersbeleid nog wel oer* 'n degradatie vern.

'n extra kampioenschap meepikken. Mits de spelers willen meewerken.

En, invallen is dikwijls, niet altijd, best leuk.

Toch geven de cijfertjes van dit seizoen aanleiding om daarbij enige terugdendheid te betrachten.

We hebben dit jaar 2 kampioensteams: C 4 en C 6.

C 4 was niet zo sterk met 3 sterke punten ($6\frac{1}{2}/7$, $4\frac{1}{2}/5$ en 5 uit 6) en 3 zwakke punten ($1/5$, $2/6$ en $2/6$). Daarbij kun je je afvragen of het wel zo nodig is dat zulke zwakke punten het hele seizoen gehandhaafd blijven, terwijl je in de "kelder" 'n hele reeks sterke spelers hebt liggen? 'n Inspirerend gesprek kan wonderen doen en anders lijkt vervanging toch de aangewezen weg.

Maar C 4 is plotseling en gemakkelijk kampioen geworden. Met slechts 5 invalb..

C 6 werd sterk ingeschat. 7 van de 9 spelers werden te sterk ingeschat voor de 4e kl.. Kampioen-worden was toch echt wel het minste. Het zijn me 'n moeizame 2 laatste wedstrijden geworden, waarbij de allerlaatste bordwedstrijd, door Schaper na afbreken met 't volle punt, voor ons het kampioenschap besliste. Waarbij we 't zonder de hulp van Knop en Wijchgel echt niet hadden gehaald. Bedankt Heren!

Er zijn duidelijke verschillen aan te wijzen in de wijze waarop beide teams kampioen zijn geworden. Het minder sterke C 4 op bravoureuse en het sterke C 6 nipt, met de hakken over de sloot.

C 6 was uiterst kwetsbaar in haar samenstelling. Toen het eenmaal goed draaide kregen we te maken met de bemoeienis van de w.l.. Dit kan 'n hoger clubbelang dienen, maar kampioen-worden is ook club-belang en dan leert de ervaring dat je zo 'n team met rust moet laten. Dat is dus een kwestie van afweging. 'n Keuze. Dit is natuurlijk nogal vaag; stemmingsbederf, hoe meet je dat?

Maar er is 'n verschil, dat je wel kunt meten; de invalbeurten.

In het afgelopen seizoen waren er voor Caïssa voor de 450 bordwedstrijden 33 (= 7 %) echte invalbeurten. Voorwaar 'n mooi laag cijfer, dat ruimte laat voor 'n slim inval-beleid.

Wil je de invalbeurten vergelijken, dan vallen er nog 4 af en hou je er 29 over. Daarvan heeft C 6 er 13 (= 45%, bijna de helft) ingevuld. C 6 scoorde daarbij 81% t.o. 47% voor de rest. Tot groot nut voor C 2, C 3 en C 5.

C 4 deed 2 invalbeurten; 0 uit 2. 'n duidelijk verschil in instelling.

Na een invalbeurt zien we dat 'n speler die normaal 70% scoort (promotie-%), na 'n invalbeurt terugvalt tot 58%. Dramaties wordt 't echter wanneer 'n speler na 'n invalbeurt binnen 15 dagen uitkomt voor het eigen team. Dan valt hij terug tot 44%. Daar kun je op degraderen! 't Is alsof je 'n hardloper z'n ene been opbindt en 'm hinkelend verder stuurt. En 't zijn natuurlijk altijd je sterkere spelers die daarvoor worden gevraagd. En wat voor 'n effect heeft dat niet op de sterkte van de medespelers? Ik kan die niet meten, maar dat wil niet zeggen dat die niet groot zal zijn.

Dat C 6 desondanks kampioen is geworden, zij het dan met behulp van Knop en Wijchgel, pleit voor de mentale kracht en kwaliteit van de spelers, maar ook:

dat in de toekomst de w.l. voor invalbeurten beter geen beroep kan doen op spelers die binnen 15 dagen daarop uit moeten komen in hun eigen team.

naschrift Jeroen Hoogenboom (wedstrijdleader externe): voor het gemak aannemende dat Paul Deken met 'w.l.' mijzelf bedoelt, begrijp ik dat hij mij halverwege zijn artikel 'stemmingsbederf' verwijt, echter zonder ook maar in het minst uit te leggen op welke wijze ik dat gedaan zou hebben. Dan komt zijn laatste regel; zou dát de uitleg zijn, vroeg ik me af, maar dat kan immers niet want een speler waarop je geen beroep kunt doen om in te vallen omdat hij 'binnen 15 dagen daarop uit moet komen in zijn eigen team', heeft uiteraard nauwelijks enige waarde voor zijn team, althans, ik kan mij niet voorstellen welke. Misschien krijgen we van Paul Deken nog nadere uitleg. Je kunt nooit weten. Vooralsnog stem ik tegen elke vorm van bederf.

1904

Errit Petersma

Negen minuten voor negen reeds, dinsdagavond 10 mei 1988, reikte bord 23 (Kuperus) van de schaakvereniging De Raadsheer Jeanne Potters de hand: 1-0 voor Caissa. Verwoestend waren Jeanne's officieren de zwarte stelling binnengetrokken. Pim Zonjee scoorde tien minuten later, uiteraard met z'n onuitroeibaar Albins tegengambiet: 2-0. Weer tien minuten daarna had Micha Leuw de wiskundige Van Vugt tuk: 3-0. Het hek leek toen al van de dam: Hans Uiterwijk won zoals hij wou (4-0), Sjoerd de Vos deed zijn plicht (5-0) en Jan Leijen sloeg weer eens vernietigend in het rond (6-0). Vorig jaar was de stand op dat moment 3-3!

Dit keer waren onze vrienden uit Amsterdam-Oost met 23 spelers present. Welhaast traditiegetrouw verontschuldigde de charmante voorzitter van De Raadsheer, Jacques v.d. Burg, zich voor afwezig, ditmaal enkele topborden, waaronder de koffiematador Oudshoorn. Filantropisch offerde Robbert van het Kaar zijn plaats. En wat waren ze weer ontzettend aardig voor elkaar, de voorzitters van beide clubs. De gastheer bood zelfs flessen wijn aan, ter compensatie van een door de SGA versterkt bestuursschaaktoernooitje, alwaar het winnende SGA-team (van De Raadsheer) tweede werd achter Elo-jagers van de KNSB.

Als ik mij de volgorde der gebeurtenissen juist herinner, werd er pas na een mooie overwinning van Dick Paulis (7-0) tegengescoord: Mirjam Koopmans gaf een al enige tijd op zijn mildst gezegd 'moeilijk' staande partij (tegen Van der Kroon) op: 7-1. En daarna sloeg het 'middenrif' definitief toe: Bert Wijchgel, Eric Verlinde, André Bach, Jan Smit, Joost Buijs en Wismeijer wonnen allen: 13-1. Waarna de tegenstander van Guido Royakkers, Van Beemdelust, die vorig jaar ook van Michel Kahn won, profiteerde van wits optimistische opzet: 13-2. De 'rest van de staart' vereffende onmiddellijk: 16-2 door overwinningen van Paul Deken, Stefan Steemers en Anton Deken. Piet Jonkman verloor (van Mol) door een vingerfout in het middenspel: 16-3. Han del'Ecluse won fraai: 17-3.

Resten nog de borden 1,3 en 9.

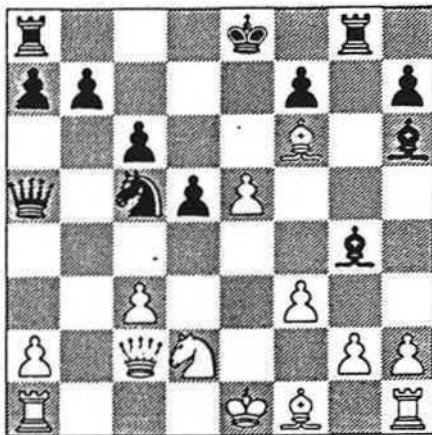
Evenals vorig jaar speelde Marcel Nielen de mooiste partij, dit keer remise tegen Smit: 17½-3½. Ook in naderende tijdnood werd dit duel niet door blunders vergald. Hans Dirks, traditioneel gekoppeld aan Jacques v.d. Burg, wist zich te revancheren na zijn nederlaag uit de vorige match: 18½-3½. Tenslotte Rik Lith aan ons eerste bord. Hoewel hij niet in remise leek te willen berusten, stelde hij tegen twaalfen toch, slechts voor intimi hoorbaar, een puntdeling voor (aan Van Boven): 19-4.

Twee dagen later vierde ik in Haarlem de vierentachtigste verjaardag van mijn vader. Het was Hemelvaartsdag. Hij vertelde dat hij ook op een Hemelvaartsdag was geboren en vroeg de familie even uit te rekenen hoeveel Hemelvaartsdagen er sinds zijn geboorte waren gepasseerd. Niemand wist het. Maar zijn geboortjaar staat vast: 1904.

In de steeds terugkerende match tegen de Raadsheer speelde ik opnieuw tegen mijn rivaal Smit. Voor de derde keer speelde hij met wit en de vorige twee keren was het slecht met hem afgelopen. Deze keer kwam Smit met een nieuwe openingskeus, die nog zelden te zien is heden ten dage. Uiteraard mocht mijn tegenstander niet in zijn pas gegraven kanaal gaan varen, dus moest, -en ook omdat het vriendschappelijk was-, er snel afgeweken worden van de gebaande paden. We hebben beiden genoten van deze partij, en ik hoop dat u dat ook doet!

wit: Smit zwart: Nielen (Schotsvierpaardenspel)

1. e4 e5 2. Pf3 Pf6 3. Pc3 Pc6 4. d4 exd4 5. Pd5 Pb4? (en weg is de theorie! 6. Lg5?! .. (meteen maakt Smit een fout, helaas profiteer ik niet omdat ik gefixeerd was een rommelpartij. Beter was 6.Pxf6 Dxf6 7.a3 Pc6 8.Lg5 Dg6 9. Ld3 -TalShadow, Riga 1952) 6. .. c6?! (?! omdat na 6 .. Pxd5 7. exd5 Lb4+ 8. Ld2 wit geen compensatie heeft voor de pion, de tekstzet geeft scherp spel) 7.Pxf6 gxf6 8.Lh4!? (ik hield alleen rekening met 8.Ld2 d5 9.Ld3 Tg8 10.Kf1 Lg4 en wederom heeft wit geen compensatie. Ik dacht dat Lh4 fout zou zijn omdat de damevleugel zonder verdediging zou blijven) 8. .. d5 9. c3 Lg4! 10. e5! .. (scherp tegenspel is de beste kans; 10. cxb4? Lxb4 11.Ke2 dxe4 0-1) 10. .. Da5 11.Lxf6 .. (of: 11. a3 dxc3 12. axb4 Dxb4 13.Ta4 c2 14.Txb4 Lxb4+ 15.Ke2 cxd1D 16.Kxd1 fxe5 0-1) 11. .. dxc3 12.bxc3 Tg8 (of: 12. .. d4?! 13.Lxh8 dxc3 14.e6! Td8(.. Lxe6 15.Lc3 +-) 15.exf7 Ke7 (15. .. Kf7 16. Lc4+ 9-) 16.De2 Le6 17.Pd4 Td4 18.Ld4 c2 19. Lc3 1-0) 13.Db3 Pa6 14.Pd2! .. (14.Dxb7 Tb8 15.Dxc6 Ld7) 14. .. Pc5 15.Dc2 Lh6!

(stand na 16. f3 ..)

16. f3! Lxd2 17.Kxd2 .. (of 17.Dxd2 Pb3 18.Db2 Pxa1 19.fxg4 Tg4 20.Dxa1 en zwart krijgt een gevaarlijke aanval.) 17. .. Le6 18. g3!.. (18.Dxh7 Kd7 19.Dc2 d4 20.g3 Pa4 en zwart staat goed.) 18. .. Kd7?! (veel beter is 18. .. Pd7! 19.Dxh7 Pxf6 20.exf6 0-0-0 -+) 19.Le2 d4 20.Thb1 Kc7 21.Le7! Tad8 22.Ld6+ Txd6?! (misschien niet goed, maar zwart blijft zo erg actief en dat is een vluggerfase erg belangrijk) 23.exd6 Kxd6 24.Tb4 dxc3+ 25. Dxc3 Kc7 26.Ke3 Kc8 27.Tc4 Dxc3+ 28.Txc3 Pa4 29.Ta3 b5! (inleiding tot de laatste valstrik) 30.Ld1 Pd6! 31.Kf2! (31.Txa7? Kb8 32.Ta6 (32.Te7 Pd5+) Pc4+ 33. Kf2 Kb7 0-1) 31. .. Kb7 32. Le2 Tg5 33.Tc1 Td5 34.Tac3 Td2 35.T1c2 Td6 36. f4 Pd5 37.Ta3 Pb4 38.Tb2 Pd5 39.Td2 Kb6 40.Tad3 a5 41.g4 f6 42. h4 Lf7 43. g5 fxg5 44.hxg5 Te6 45. f5 Te5 46.Lg4 Te4 47.Td4 Te5 48.Kf3 Te3+ 49.Kf2 Te5 50.Kf3 Te3+ 51. Kf2 1-1

Remise? Wit had nog slechts twee minuten om deze stelling te winnen en dat is niet eenvoudig. Wat anders?

Na bijv.: 51. .. Te5 52.Te2 Txe2 53.Kxe2 Kc5! 54 Te4 Pc3 55 Te5+ Kd4 56. Txa5 Pxa2 blijkt de zwarte koning zeer sterk mee te werken en zwart staat goed!

Waarom speelt zwart eeuwig schaak? Na: 50. Kf3 direct 50. .. Kc5, maar nu is de witte koning te sterk bijv.: 51.Te4 Txe4 52.Kex4 Pc3 53.Ke5 dreigt wit 54. f6 en 55.Le6. Uiteraard kan de zwarte koning na 51. Te4 naar d6 maar dan bijv.: 51. .. Kd6 52.Txe5 Kxe5 53.Te2+ Kd6 54.Th2 Lg8 55.Th6+ Kc7 56. f6 a4 57.Lf5 Pc3 58.Txh7!! Lxh7 59. f7 en wint.

Beide partijen hebben dus gevaarlijke kansen vanwege hun vrijpionnen, en om deze relatief gave partij te verpesten in 5 minuten, daar hadden we geen zin in, het is toch een vriendschappelijke potje?!

Dit artikel heb ik in eerste instantie geschreven voor het clubblad van 't Pionneke, een schaakvereniging in Limburg. Daar het om analyses gaat, kan dit artikel ook in dit blad geplaatst worden. Er kunnen namen in voorkomen die u niet kent, maar daar moet u zich maar niks van aantrekken. Hieronder twee partijen uit twee toernooien.

In het Ohra-schaaktoernooi (begin augustus 1987) werd in groep B de fransman Louistisserand winnaar. In de tweede ronde mocht ik tegen hem aantreden.

Royakkers - Louistisserand

1. e4, c5 2. Pf3, e6 3. d4, cd4: 4. Pd4:, Pf6 5. Pc3, Pc6 De sjesnikov, vroeger mijn favoriete opening. Deze opening geeft vaak aanleiding tot scherp spel.

6. Pdb5, d6 7. Lf4, e5 8. Lg5, a6 9. Pa3, b5 Om deze stelling draait het, wit kan het positioneel spelen met 10. Pd5.

10. Lf6:, gf6: 11. Pd5, f5 Ik besloot hier tot een kansrijk offer. 12. Lb5:, ab5: 13. Pb5:, Ta7?! een dubieuze zet. Paul Janse speelde in een correspondentie-partij, welke nog bezig is, 13..., Da5 en kwam goed te staan. Ger Jansen speelde tegen mij 13..., Ta4 en toen volgde 14. c4?!, Tc4 15. Pbc7+, Kd7 16. Dh5, Pd4 met moeilijk spel.

14. Pa7:, Pa7: 15. ef5:, Pc6 De theorie geeft hier 15..., Lf5: 16. Df3, Le6 17. Pf6 en wit staat iets beter. 16. c3, Lh6 een ongelukkige keuze. 17. 0-0 Mijn tegenstander was meer bevreesd voor 17. h4 met de dreiging g2-g4-g5.

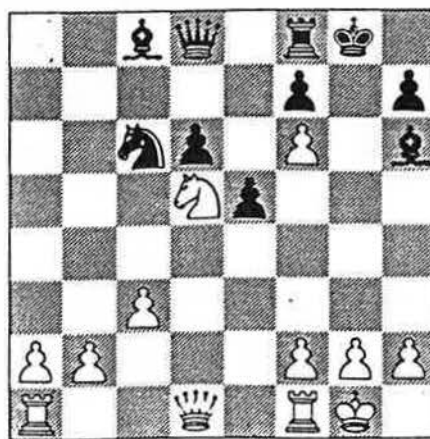
17..., 0-0 ?! De twee andere mogelijkheden zijn 17..., Lf5 en 17..., Pe7. Op 17..., Lf5: volgt zeer sterk 18.f4! en op 17..., Pe7 de variant 18. Da4+, Kf8 19. Dh4 en nu kan volgen A) 19..., Lf4 20. Pe7:, De7: 21. f6, D?? 22. g3 of B) 19..., Lg7 20. Pe7, De7: 21. De7:, Ke7: 22. a4 met in beide gevallen gunstiger spel voor wit. (zie diagram)

18. f6! sluit de zwarte stelling af.

18..., Te8 19. Dh5, Lf8 20. Tfel op Tad1 volgt 20..., e4! en de derde rij kan niet bezet worden. 20..., Le6 Misschien was het beter met e5-e4 een pion te geven, om vervolgens het paard op e5 te plaatsen. 21. Te3, h6! Het paard mag niet genomen worden, want dan volgt 21..., Ld5: 22. Tg3, Kh8 23. Dg5, Lh6 24. Dh6:, Tg8 25. Tg7, Le4 26. Td1 en wit wint. 22. Tg3, Kh8 23. Df3!

Valt het paard op c6

indirekt aan en dekt tegelijk pion f6 en het paard op d5. 23..., Da5 24. Pe3, d5 Zwart lijkt er uit te komen. 25. Pf5! met de dreiging Dg4. 25..., e4 26. Dg4 en zwart gaf op. Mat is niet meer te voorkomen.

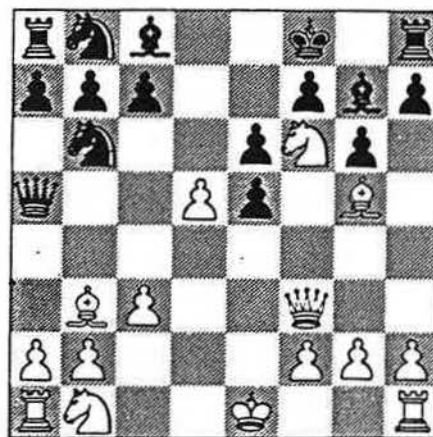

stand na 18. f6! ...

In Haarlem, bij de schaakvereniging Het Witte Paard, was een klein vierkamp-toernooi. Hieronder een leuk partijtje.

G. Royakkers - J. Wijnands

1. e4, Pf6 2. e5, Pd5 3. d4, d6 4. Pf3, g6 De aljechin-verdediging 5. Lc4, Pb6 6. Lb3, Lg7 Een andere mogelijkheid is om de zetten 6., a5 7. a4 in te voegen. Dit komt later nog ter sprake. 7. Pg5 een zet naar mijn hart. Er bestaan ook rustigere varianten, maar dit geeft leuk spel. 7..., e6! minder is 7., d5, waarna zwart blijft zitten met ruimtegebrek. Bv. 8. 0-0, Pc6 9.c3, Lf5 10. g4, Lb1 11. Df3!, 0-0 12. Tbl:, Dd7 13. Lc2, Pd8 14. Dh3!, h6 15. f4!, hg5 16. f5! met een winnende aanval (Olafsson- Larsen 1978). 8. Df3 De zet 8. f4 is gebruikelijker. 8..., De7?! Indien de zetten a7-a5 en a2-a4 ingelast waren, zou deze zet goed zijn nu echter niet. Normaal wordt 8., 0-0 gespeeld met onduidelijk spel. 9. Pe4 Zwart heeft een duidelijke zwakte op f6, waarvan wit zo snel mogelijk wilt profiteren. 9..., de5: 10. Lg5, Db4 Ziehier, indien a7-a5 en a2-a4 reeds gespeeld waren, zou wit niet over de volgende zet kunnen beschikken (de loper op b3 zou dan ongedekt staan). Een andere mogelijkheid was Dd7, maar dan blijft zwart ook zitten met een grote zwakte op f6. 11. c3, Da5 De zwarte dame is weggelokt van zwarte koning, wit wilt er nu van profiteren. Db5 helpt ook niet, na 12. Pa3, Dc6 13. de5: komt de open d-lijn alleen wit ten goede. 12. Pf6+, Kf8 Fout is natuurlijk 12..., Lf6: 13. Df6: met torenwinst of mat. 13. d5! Nu is het veld f7 zwak geworden. met deze pionzet wordt f7 indirekt aangevallen. Zwart wikkelt nu af naar een verloren stelling, misschien was de volgende variant beter 13..., de5: 14. Pe5:, Le6 15. Pb6:, Db6: 16. Le6:, De6: 17. Db7:, Dc6 18. Dc8+, De8 19. Dc7: maar deze stelling zit er ook zeer gunstig uit voor wit. (zie diagram)

stand na 13. d5! ...

Zwart wikkelt af. 13..., Pd5 14. Pd5:, ed5 15. Ld5:, f5 verplicht (15..., f6? 16. Lf6:!) 16. Lb7: de geofferde pion wordt teruggewonnen en er dreigt toren winst. 16..., e4! een leuke val. Zwart lijkt een stuk te winnen. 17. Dd1! Foutief is natuurlijk 17. Le4: vanwege 17..., De5 18. Pd2, Lb7 en wit verliest zijn loper. 17..., Lb7 Zwart staat een stuk voor, maar nu gaat het mat. 18. Dd8+, Kf7 19. De7+, Kg8 20. De6+, Kf8 21. Le7+, Ke8 22. Lf6+, Kf8 23. De7+, Kg8 24. Dg7 mat.

Guido

Voor het eerst sinds een aantal jaren nam Caissa weer deel aan het landelijk kampioenschap voor teams in Beverwijk. Het recht om deel te nemen was verworven op het traditionele Paastoernooi in de Amsterdamse Verhey-hal (zie de vorige Caissa-nieuws).

Wel vroeg hoor, 's ochtends om negen uur in de hal van het Centraal Station. Guido Royackers en ondergetekende arriveerden vrijwel gelijktijdig, beiden voorzien van landelijk ochtendblad. Marcel Nielen -vervanger van Micha Leuw- kwam een vijftal minuten later in beeld. Waar bleef ons eerste-bord-monster Rik Lith? Met een meer dan triomfantelijke grijns, voorzien van krant en treinkaartje, kwam hij aanwandelen met de woorden: "Perron 2a hòór!" In de restauratie had hij intussen al zijn eerste kop koffie genuttigd.

De boemel bracht ons via de bekende reeks Haarlem-Bloemendaal-Santpoort Zuid-Noord-Driehuis in Beverwijk. De keus lopen/bus was snel gemaakt: we lieten Amstelveen lopen en gingen zelf met de bus, want het regende. Amstelveen zal wel niet beseffen dat de wandeling hen het kampioenschap heeft gekost.

Rond kwart voor elf begon de eerste ronde. We waren ingedeeld in groep B3 (B1 bestond niet; B2 en B4 wel. Snapt u het?) met vijftien andere teams uit de 3e klasse KNSB en de promotieklasse. Slechts twee bekende namen: de Uil en de Raadsheer. Verder tal van teams die nog beduidend vroeger uit de veren hadden moeten komen dan wij: Sneek, Vlissingen, het Friese Lasker. En waar komen Ons Genoegen, WLC en RSR/Ivoren Toren vandaan?

De eerste ronde plaatste ons meteen tegenover de Raadsheer. Laten we maar zeggen dat we nog niet helemaal wakker waren: we verloren met 2,5-1,5. Daarna begon de motor te draaien: 4-0 tegen de Uil. Rik begon al iets te mompelen over 15 uit 15. De volgende ronde speelde hij dus remise.

Vanaf ronde 6 hadden we de leiding in handen en die hebben we niet meer afgestaan. Alleen in de 8e en 9e ronde haperde de machine een beetje; de ingelaste lunchpauze had ons geen goed gedaan. Enkele goudgele gerstenatjes fungeerden echter als smeermiddel en toen waren we helemaal niet meer te stuiten: drie maal 4-0 in de slotronden.

De eindstand maakt duidelijk met welke overmacht Caissa won:

1. Caissa	46,5 bordpunten
2. Witte Paard en RSR/Ivoren Toren	37 bordpunten
4. WLC	35,5 bordpunten
5. Ons Genoegen	34,5 bordpunten

Het aantal bordpunten (uit een maximum van 60) doet al vermoeden dat de afzonderlijke borden er lustig op los scoorden:

1. Lith	13	uit 15 (!! in schaaknotatie)
2. van het Kaar	9,5	uit 15 (?!)
3. Royakkers	11	uit 15 (!?)
4. Nielen	13	uit 15 (!!)

Rik en Marcel kregen beiden een trofee voor het beste resultaat in de B-groep (Marcel vindt het geval binnenkort wel in zijn postbus). Interessanter waren de vier boekenbonnen van f25,- en de klok (was nog in bestelling in de DDR).

Voor de statistiek: Desisco werd kampioen in de A-groep vanwege een groter aantal matchpunten dan Amstelveen. Bij Amstelveen scoorde Manuel Bosboom (die zou u eens moeten zien snelschaken) een magische 14 uit 14 aan het eerste bord.

Volgend jaar gaan we voor het kampioenschap in de A-groep.

Of is dat weer eens te optimistisch?

COMBINEREN

Het is de bedoeling in Caissanieuws een rubriek 'combineren' te beginnen. Iedereen die een fraaie combinatie heeft weten te bedenken, kan dit bij de redactie inleveren. Dat deze combinatie niet van grootmeesterlijk niveau hoeft te zijn, spreekt voor zichzelf.

Als u iets leuks heeft, noteer dan de stand van de stukken, de naam van uw tegenstander en liefst ook de datum waarop de partij gespeeld is. En natuurlijk een korte toelichting van het een en ander.

Een fraai voorbeeld van een mooie combinatie vinden we bij, wie anders, Robbert van het Kaar.

Robberts laatste zet was
Pf3-g5!

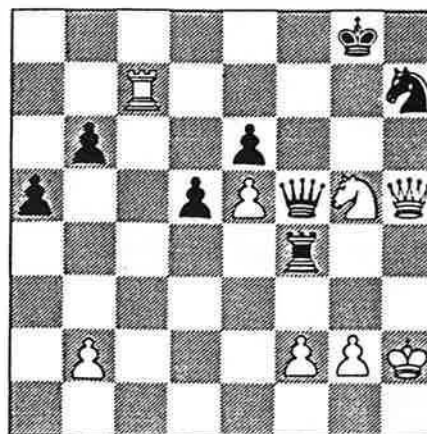
Wits eerste zorg was dat na
1. .. Th4+ 2.Dxh4 Dxe5+ de
toren op c7 via Dg3 nog ge-
dekt kon worden. 1. .. Th4+
kan dus niet.

Dan: 1. .. Dxc5 2.Dxh7+ Kf8
3.Tc8 kan al helemaal niet.

De hoofdvariant: 1. .. Pxc5
2.De8+ Df8 3.Dg6+ Kh8 4.Dh5+
Kg8 5.Dg5+ Kh8 6.Dh5+ Kg8
7. Dh7+ en mat.

De nevenvariant: 1. .. Pxc5
2. Tc8+ Kg7 3.Dh8+ en dan
A. 3. .. Kf7 4. Tc7+ Kg6

5. Tg7 mat. of: B. 3. .. Kg6 4. Tg8+ Kf7 5. Dg7 mat. Zover kwam
het echter niet. De partij ging verder met 1. .. Txf2 2. Dxh7 Dxh7
3. Pxc7 Txb2 4. Pf6+ Kf8 5. Kh3 en de vrije g-pion kwam juist op
tijd. 1-0.

Stand na Pf3-g5!
(v/h Kaar-Nepveu, 28.5.'88)

HET TWEEDE EIJGENBROODTOERNOOI KOMT ERAAN!

Er komt een tweede Eijgenbroodtoernooi. Dat kon ook eigenlijk niet anders na het succes van de eerste aflevering, die ieders verwachtingen overtrof.

We willen de formule van het toernooi zoveel mogelijk ongewijzigd laten:

- een weekendtoernooi van zes ronden (met in de eerste vier ronden één keer de mogelijkheid van een bye)
- een bovenste ratinggrens van ongeveer 2150
- aantrekkelijke ratingprijzen, zodat niet alleen de topspelers er met de poet vandoor gaan
- een inschrijfgeld van ongeveer f25,- (Jeugd f15,-)

De lokatie van het toernooi is dezelfde als vorig jaar: het CICSAGebouw in de Kuiperstraat op een steenworp afstand van het Oranjestad.

Ook de data zijn bepaald: vrijdag 23, zaterdag 24 en zondag 25 september. Schrijf het meteen in uw agenda! Speciale attractie: tijdens dit toernooi een uur tijdswinst vanwege de invoering van de wintertijd in dat weekend! als u nu nog door uw vlag gaat!

Net als vorig jaar doen we weer een beroep op uw medewerking.

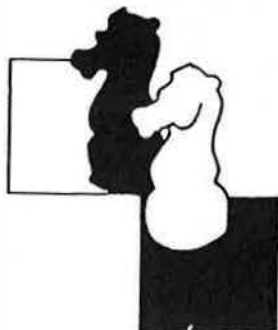
We denken daarbij aan:

1. meedoen; u zo snel mogelijk aanmelden en het inschrijfgeld overmaken op het gironummer van de Stichting Caissa (zie onder)
2. financiële steun; net als vorig jaar verzoeken we u om donateur van het toernooi te worden. Weliswaar zijn we in onderhandeling met een sponsor, maar één en ander is nog niet volledig zeker
3. meehelpen met de voorbereiding: productie van het propagandamateriaal, het verspreiden van folders op andere toernooien, het op andere wijze werven van deelnemers enz.
4. meehelpen tijdens het toernooi: spullen vervoeren en klaarzetten, opruimen enz.

WE REKENEN OP UW HULP!

Voor informatie kunt u contact opnemen met Jeroen Hoogenboom, Errit Petersma of ondergetekende. Het gironummer voor uw inschrijving of donatie is 272991 t.n.v. Stichting Caissa, Amsterdam.

Robbert van het Kaar

EIJGENBROODTOERNOOI

Onderstaande partij wordt door Diederik beschouwd als één van de beste die hij tot nu gespeeld heeft. Echter: het is bij hoge uitzondering dat er een [dit partij in]blad geplaatst wordt waarvan de inzender de naam van tegenstander niet (meer) weet. Het getuigt van een te grote onverschilligheid danwel achteloosheid jegens de tegenstander, en ook kan de partij wel van iedereen zijn.

wit: N.N.

zwart D. van Rappard (commentaar)

Siciliaans.

1. e4 c5
2. c3 ...

Een schapezet.

2. ... d6

De gemakkelijkste manier om gelijk spel te krijgen.

3. d4 Pf6
4. dxc5 Pc6

Natuurlijk niet Pxe4 wegens Da4+.

5. Lc4 ...

Nogal gevaarlijk is 5. cxd6 Pxe4 6.dxe7 Dxd1 7.Kxd1 lxe7 en zwart heeft meer dan voldoende compensatie voor de pion door de ontwikkelingsvoorsprong en de onveilige stand van de koning.

5. ... Pxe4

Inleiding tot een interessant pionoffer. Het eindspel na 5...dc5: 6.Dxd8 biedt wit een duurzaam voordeeltje.

6. Lxf7 ...

Beter dan dan 6.Dd5 Le6! 7.Dex4 d5 8.Lxd5 Lxd5 gevolgd door 9. ... e5 met groot voordeel voor zwart.

6. ... Kxf7

7. Dd5+ e6

8. Dxe4 d5

9. Df3+ ...

Anders volgt 9. ... Lxc5 met voordeel voor zwart.

9. ... Df6

10. De3? ...

Dit lijkt me nogal riskant. Wit wil kost wat kost zijn pion houden. Beter lijkt me 10.Dxf6 hoewel zwart na 10. ... gxf7 meer dan voldoende compensatie voor de pion heeft met centrumpionnen, loperpaar, ontwikkelingsvoorsprong en de zwakte op veld d3.

10. ... e5

11. Pf3 e4!

Hier dacht ik ongeveer drie kwartier over na. Goed was natuurlijk ook 11. ... d4 waarmee zwart zijn pion terugwin

pion terugwint, maar met het oog op de onveilige stand van de zwarte koning leek het me veiliger de stelling niet verder open te gooien.

12. Pd4 . . .

Beter dan Pg5+ omdat het paard na een eventueel h6 terug moet naar h3 gevolgd door loper slaat h3 en wit heeft volgens mij teveel gaten in zijn stelling.

12. Pe5!

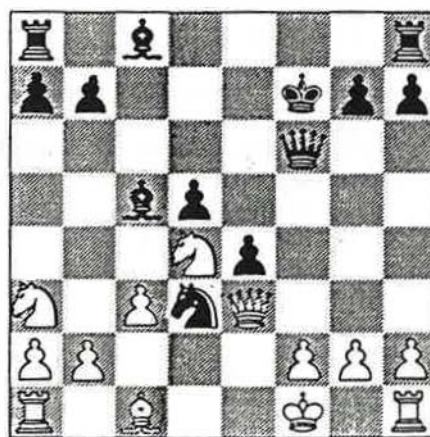
Mijn tegenstander vertelde me bij de analyse dat hij vanaf hier al niet meer in zijn stelling geloofde. Het lijkt inderdaad geforceerd uit.

13. Pa3 . . .

Volgens mij was 0-0 beter. Mijn tegenstander was echter bang voor de stormaanval die hij met 13. ... Lc5: 14. ... b6 en 15. ... La6 over zich heen zou krijgen.

13. ... Pd3+

14. Kf1 Lxc5

15. Pc2 b6!

16. c4 La6

Ook goed was 16. ... dxc4

17. b3 dxc4

18. bxc4 Lxc4

19. Kg1 Tad8

Wit geeft het op.

EINDSTAND

Nr.	StPl	Naam	WC	Punten	KS	Aant	Sc/Afg	Perc	WP	QuPu	
1-	6:	Lith	220	4881	1W	28	22	+1	81%	390.5	4662
2-	103:	Royakkers (14)	219	4453	12	27	19		70%	372	4417
3-	1:	Kaar v.h.	218	4185		26	18		69%	383	4004
4-	2:	Leuw	217	3782	2W	28	18.5		66%	414	3528
5-	3:	Nielen	216	3734	62	28	16.5		58%	321.5	3626
6-	60:	Schaper	215	3475	32	29	17		58%	336	3094
7-	113:	Vos C.de (18)	214	3325	12	21	14.5		69%	174	3219
8-	20:	Knop	213	3310	2W	30	16.5	+1	56%	395.5	3131
9-	69:	Vos S.de	212	3291	1W	25	15		60%	349	3220
10-	5:	Wildschut	211	3288	12	29	15.5		53%	423.5	3182
11-	64:	Verlinde	210	3277	22	27	15.5	+1	59%	201.5	3072
12-	53:	Jonkman	209	3257	1W	21	14		66%	219.5	3257
13-	10:	GaleKop	208	3187	12	16	11		68%	109.5	3083
14-	26:	Hofman	207	3185		22	14.5		65%	230.5	3081
15-	137:	Kamphuijs (22)	206	3113	12	5	3	+1	75%	67	3045
16-	8:	Sterrenburg	205	3095	1W	25	13.5		54%	351.5	2900
17-	100:	Deken W.	204	3067	32	25	13.5		54%	249	3067
18-	38:	Roes	203	3064		19	9.5		50%	221.5	2966
19-	23:	Bach	202	3056	22	30	16		53%	318	3056
20-	50:	Wijchgel	201	3024	4W	24	16.5		68%	195.5	2847
21-	136:	Wismeijer (16)	200	2958		4	1.5	+1	50%	37.5	2892
22-	7:	Kahn	199	2954	12	19	13.5		71%	275.5	2954
23-	22:	Nusink M.	198	2927	12	21	14		66%	223	2826
24-	13:	Paulis	197	2912	22	29	15.5		53%	329.5	2716
25-	33:	Jong P.de	196	2877		22	13.5		61%	210	2877
26-	72:	Rappard v.	195	2821		26	15		57%	246	2821
27-	4:	Ecluse de 1'	194	2818	3W	8	4		50%	106	2723
28-	58:	Bos	193	2810		24	12.5		52%	297	2620
29-	28:	Ammers v.	192	2801		28	17		60%	278	2614
30-	14:	Petersma	191	2799	1W	25	11.5	+1	47%	216.5	2799
31-	11:	Dirks	190	2765	1W	23	11.5		50%	249.5	2668
32-	21:	Buijs	189	2709	32	23	11	+1	50%	273	2709
33-	82:	Steeners	188	2707	22	25	13		52%	242	2525
34-	27:	Hoogenboom	187	2650		17	8		47%	159	2650
35-	57:	Dekker	186	2635		26	14		53%	245	2312
36-	30:	Deken P.	185	2629	52	29	14		48%	282.5	2629
37-	17:	Smit	184	2620		30	16		53%	328	2620
38-	119:	Leijen (1/3 bnk)	183	2613	12	11	7.5		68%	122	2552
39-	48:	Starreveld	182	2581	1W	29	14.5	+1	51%	251	2581
40-	43:	Cornelissen W.	181	2560		26	13.5		51%	262.5	2472
41-	99:	Deken A. (60)	180	2558	12	25	11.5		46%	193.5	2471
42-	65:	Wilde B.de	179	2557	1W	27	15.5		57%	255	2557
43-	109:	Scholten (24)	178	2501	1W	27	14		51%	320	2329
44-	134:	Lindeboom (1)	177	2485	1W	3	0.5	+1	25%	59	2485
45-	36:	Hulst v.	176	2454		26	15		57%	300.5	2283
46-	19:	Kleef v.	175	2452		26	11	+1	44%	232.5	2332
47-	16:	Zwet v.	174	2418		18	10		55%	180.5	2418
48-	41:	Kuyper	173	2401	2W	28	14		50%	271.5	2298
49-	18:	Mug	172	2394	12	25	11		44%	255.5	2307
50-	24:	Leviathan	171	2345		24	12.5		52%	230	2172
51-	73:	Potters	170	2340		24	12.5		52%	257	2129
52-	29:	Gruenbauer	169	2306	12	11	6.5		59%	144	2250
53-	39:	Jaspers	168	2298	12	23	12		52%	214	2298
54-	75:	Vervooort	167	2291	12	21	12.5		59%	185	2129
55-	12:	Uiterwijk	166	2289	32	28	13.5		48%	303.5	2289
56-	108:	Jonasse (60)	165	2254	2W	20	11.5		57%	185	2254
57-	62:	Cuypers	164	2239	1W	20	11	+1	57%	166.5	2184
58-	32:	Steden v.	163	2239	1W	28	13.5		48%	269	2184
59-	9:	Spelbrink	162	2113	12	19	10	+2	58%	225.5	1930
60-	117:	Ruhe	161	2096		20	13		65%	196	1936

Nr.StPl	Naam	WC	Punten	KS	Aant	Sc/Afg	Perc	WP	OuPu
61-102	Heer de (20)	160	2062		22	15	68%	216	1859
62- 44	Zonjee	159	2042	12	27	10.5	38%	332	2042
63- 49	Venderbosch	158	1973	1W	17	11	64%	127.5	1973
64-122	Haan (60)	157	1971		18	8	44%	188	1971
65- 66	Thomese	156	1952	12	24	11	45%	174	1880
66- 71	Gebhard	155	1939	12	23	11.5	50%	237.5	1888
67- 91	Osterwald	154	1938	2W	26	12.5	48%	247.5	1786
68- 42	Oomens	153	1905	1W	25	10	40%	197.5	1759
69-114	Mueller (98)	152	1904		24	11.5	47%	261	1904
70- 47	Oranje	151	1904		18	10.5	58%	97	1804
71- 68	Mollema	150	1864		22	12	54%	235.5	1917
72- 35	Prent (1/3 bnk)	149	1845		8	4.5	56%	110	1796
73- 45	Neidig	148	1823		28	11.5	41%	260	1746
74-129	Schie v. (53)	147	1801	1W	1	0	0%	12.5	1801
75- 79	Deken, Paula	146	1797		20	9	45%	146	1624
76- 40	Barendregt	145	1783	12	19	7.5 +1	41%	240.5	1783
77- 78	Louiszoon	144	1765		14	5.5	39%	140.5	1765
78- 77	Goudzwaard	143	1765		20	10	50%	218.5	1824
79-104	Ruyter v. Stev. de	142	1696		4	2	50%	60	1696
80- 63	Ligtenstein	141	1688	12	21	8	38%	178.5	1598
81- 55	Aue	140	1682	1W	19	8.5	44%	172	1615
82-140	Grimmink	139	1682	12	1	0.5	50%	8.5	1615
83- 67	Hemmes	138	1679		30	12.5	41%	281.5	1614
84-130	Ritzen (62)	137	1666		4	0	0%	48.5	1666
85-115	Ben Ali	136	1662	12	19	10.5	55%	193	1662
86- 25	Cornelissen H.	135	1621		22	8	36%	176	1482
87-106	Valk de (60)	134	1619	2W	30	12	40%	322	1619
88- 59	Meurs v. (1/3 bnk)	133	1605	1W	7	4.5	64%	86	1560
89- 61	Batenburg v.	132	1553		22	8.5	38%	184	1470
90-128	Troost (108)	131	1550		12	8	66%	88.5	1416
91- 34	Bartman	130	1547	2W	23	11	47%	199	1479
92-126	Hofstede (102)	129	1526	12	9	7	77%	53.5	1398
93- 81	Tongeren v.	128	1509		20	9	45%	154	1389
94- 86	Gauw	127	1496	1W	29	10	34%	298.5	1549
95- 37	Nobel	126	1493		8	5.5	68%	114	1493
96- 51	Wolters	125	1485		16	7.5	46%	126.5	1442
97- 70	Rijke	124	1479	1W	13	6	46%	124.5	1414
98- 56	Daalen v. (1/3 bnk)	123	1457	2W	8	4.5	56%	66.5	1416
99-139	Klauw v. d.	122	1425	22	4	1	25%	28	1425
100-110	Bakker (63)	121	1417		18	7.5	41%	185	1417
101-107	Veenstra (77)	120	1413	12	25	9.5	38%	234.5	1290
102-138	Haas	119	1399		4	1	25%	20.5	1399
103- 80	Botermans	118	1337		15	8	53%	119.5	1337
104- 46	Kok	117	1333	2W	10	7.5	75%	129.5	1333
105- 92	Deegee	116	1319	32	25	9.5	38%	162.5	1202
106-101	Giesen	115	1203	32	22	6.5	29%	168	1149
107- 94	Pouw, v. d.	114	1171	12	21	7	33%	145	1133
108-124	Busch (79)	113	1138		10	1.5	15%	69.5	1138
109-125	Essink M. (117)	112	1121	12	9	3	33%	53	1121
110- 15	Manuri	111	1087		10	6	66%	99.5	1087
111- 88	Eymael	110	1039		20	6	30%	162	1003
112-127	Crovatto (88)	109	1006		6	1	16%	42	1006
113- 89	Koopmans	108	995		20	8.5	42%	120	937
114- 85	Swartz	107	962	12	15	7	46%	114.5	962
115- 83	Frijda	106	962	22	11	5	45%	58	927
116- 93	Jong J. de (1/3 bnk)	105	942		12	3	25%	115.5	907
117-123	Essink D. (92)	104	920		10	2.5	25%	65	920
118-133	Wortel (112)	103	898		6	3.5	58%	40	898
119- 95	Leuw B.	102	874	4W	22	6.5	29%	108.5	759
120- 90	Bansberg	101	764	1W	17	6.5	38%	106	764
121- 96	Mandehoetoe	100	735	3W	5	2	40%	44.5	735
122-111	Oostvogel (60)	99	640	1W	15	1	6%	90.5	607
123- 84	Verstraeten	98	636	2W	6	4	66%	37.5	636
124- 76	Swirc	97	426	12	7	3.5	50%	41	426
125-131	Kruijt (120)	96	410	1W	3	1	33%	11	410
126-118	Rooy de	95	404		6	1	16%	52.5	404
127-105	Gould (60)	94	338		6	2	33%	57	338
128-120	Bond (voor Allen!)	93	0		0	0		0	0

Na het slot van een competitie wordt het doel van de wekelijkse gang naar de clubzaal gepubliceerd: De Eindstand: een vereenvoudigde samenvatting van een seizoenlange score van enen, halven en nullen.

Nu is er met die enen en nullen niet veel bijzonders aan de hand, maar wat betreft de halfjes heerst een hardnekkig misverstand.

Zo werd er in de laatste Caissanieuws in een overigens correcte tournooiverslag min of meer en passant melding gemaakt van het bestaan van bepaalde "remisekoningen" binnen de vereniging. De toon waarop dit was geuit wees toch wel onverbloemd op een zekere minachting jegens een dergelijk schaakgedrag.

En juist dit laatste verwoordt het misverstand ten voeten uit.

"Remisekoning" is namelijk een eretitel.

De drager van deze fraaie benoeming dient vrijwel al de door hem of haar begonnen partijen in een puntdeling te beëindigen en het restant te beslissen in zijn of haar voordeel, opdat elke competitie wordt afgesloten met een plus-score. Een even eenvoudige als doeltreffende taktiek tot het behalen van aanzien en succes.

Omdat de remisekoning moeilijk is te verslaan en zelf blijkbaar evenveel moeite heeft met het verslaan van een tegenstander wordt ten onrechte de indruk gewekt dat de koning saai en voorzichtig speelt. Maar iedere schaker weet toch dat juist voorzichtige spelers een sappige voedingsbodem voor een winstpartij betekenen. Hieruit volgt dus dat de koning der halven menig gevecht aangaat met het mes op tafel.

Wat de in- en toegewijde schaakcriticus niet weet is dat de remisekoning heel wat (beter staande) partijen onbeslist geeft omdat alleen hij beseft dat doorspelen op dat moment slechts kan eindigen in een onbegrijpelijke nederlaag.

En hij of zij is liever remisekoning dan nullenkoning.

Een ander onbegrip behelst de prestatie op zich van de eigenaar van de eretitel. Vijftig of zestig procent van je gespeelde partijen tot halfjes spelen geeft natuurlijk bij lange na nog geen recht hierop. In een doorsneetoernooi zal het toch echt zes remises en een overwinning moeten worden. Me dunkt dat enig ontzag toch wel op zijn plaats is.

U zult na dit alles wel begrijpen dat de genoemde spelers plezierig verrast werden door de benoeming in het artikel, maar deze berustte op een onheuse kwalifikatie: het betrof hier hoogstens remiseprinsen - en daarvan zijn er bij elke vereniging handenvol te vinden.

Waar geen enkel misverstand over mogelijk is, is de naam van de nieuwe kampioen in de Eindstand: Rik Lith, met een schaamteloze score en percentage. Vanaf CN 305 glorieerde hij bovenaan De Lijst en darna is zijn aanspraak op de titel met de week krachtiger geworden en ook voor het nieuwe seizoen lijkt hij de favoriet.

Iets minder monsterlijk was het optreden van Guido Royakkers maar ook zijn tweede plek boven oud-kampioen Robbert v't Kaar wordt met overtuiging bezet. De titeldrager zelf heeft gestre-

den voor wat hij waard was en met ere plaats gemaakt op de troon.

Micha Leuw en Marcel Nielen prolongeerden de status van outsider, waarna eenflink veld van drieduizenders volgt, waar tijdens nadere beschouwing een gepaste pauze dient te vallen bij de posities van RobbertJan Schaper, Albert Knop, Erik Verlinde, Piet Jonkman en Peter Hofman.

Ook Diederik van Rappard en Stephan Steemers hebben dit seizoen het nodige ontslag afgedwongen en Piet van Ammers is na vele omwegen daar geëindigd waar hij begonnen was.

De best geplaatste dame is voor de tweede opeenvolgende keer (en met ruime verbetering) Judith Starreveld en Anton Deken won de race der routiniers ten koste van prof. van Hulst.

Bepaalde gevestigde subtoppers hebben het dit jaar bijzonder lastig gehad zich met de oude kennis staande te houden. De 24^e plek van Dick Paulis blijft nog alleszins respectabel, maar bij Errit Petersma, Hans Dirks en Joost Buys kan toch al over een verrassing worden gesproken. En vooral tussen de plaatsen 45 en 60 staan reputaties op de tocht.

Velen zullen 87/88 zo snel mogelijk tradhten te vergeten dmv een lauerrijk toernooi of uitgebalanceerde voorbereiding op het komende seizoen. Toch maar eens gewoon met e2-e4 gaan openen lijkt voor de wat ouderen onder ons de aangewezen methode, voor jeugd en belofte lijkt het aankweken vangeduld een spelverbetering in te houden.

Elwin Osterwald brak dit jaar nog slechts gedeeltelijk door maar verbeterde zich toch al een 25tal plaatsen.

Paula Deken, Louiszoon en Goudzwaard herhalen min of meer de oude posities, terwijl van Batenburg, Viktor Bartman, Dirk Wolters en Botermans wat terrein hebben moeten prijsgeven, maar zoiets kan de come-back voor volgend jaar juist een extra glans geven.

De broers Essink hebben kennis gemaakt met Caissa's gegroeide kracht in de breedte (een opwekkend verschijnsel, zeker voor de externe competitie) en voor Maarten (Benjamin) leuw diende het seizoen voor de noodzakelijke ervaring.

Onderaan De Lijst toch weer veel vertrouwde namen die hun status in hoofdzaak te danken hebben aan zo min mogelijk verschijnen.

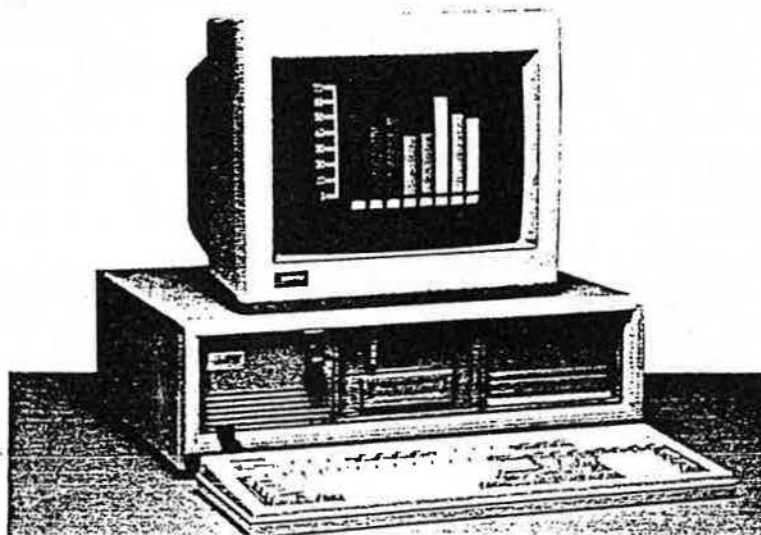
Een bijzondere vermelding wordt tenslotte nog verdiend door Albert Knop, André Bach, Jan Smit en de heer Hemmes, die al de 30 rondes aanwezig waren.

U N I E K E AANBIEDING

VOOR WIE DIRECT GOED WIL AUTOMATISEREN!

DE REVOLUTIONAIRE COMPAQ 386
MAAKT UW NETWERK NOG SNELLER EN VOORDELIGER.

DE COMPAQ 386, EEN MINICOMPUTER IN HET HART VAN UW NETWERK

Een jarenlange expertise in computer-netwerken maakt het ons nu mogelijk u een direct operationeel, razendsnel, computer-netwerk aan te bieden. Centraal daarin staat de befaamde 32-bits minicomputer van Compaq die voor een gigantische tempoversnelling zorgt. Vanaf f 20.000,- kunt u nu over een eigen multi-usersysteem "onder Novell" beschikken. Wij installeren zelf (dus niet via derden) en ons opleidingsinstituut begeleidt uw medewerkers. Wilt u meer informatie? Bel dan 030-349411 of stuur bijgaande antwoordkaart in.

Hoofdkantoor
St. Jacobsstraat 8, 3511 BS Utrecht
Showrooms
Weesperstraat 103, 1018 VN Amsterdam
St. Jacobsstraat 8, 3511 BS Utrecht

JA

- ☐ Ik wil direct goed automatiseren,
☐ zend mij vrijblijvend netwerk-informatie,
☐ bel ons voor een vrijblijvende afspraak.

Firma-naam: _____

T.a.v.: _____

Adres: _____

Plaats: _____

Postcode: f _____

Telefoon: _____

PCI

Aan de VW-(advies)GROEP, antwoordnr. 9142, 3500 ZA Utrecht.